

Bir politika kumarbazı:

Papaz kaçtı!

Ekim mevsimine hazırlık

3 EKİM

3 Ekim tarihine kadar tasarruflarınızı İş Bankasına yatırınız. Yılın üçüncü çekilişinde İş Bankası, başta 10 Apartman Dairesi, 100.000, 25.000, 5.000 liralar olmak üzere çeşitli, zengin ikramiyeler dağıtıyor.

Çekiliş: 30 Aralık

TÜRKİYE

BANKASI

Paranızın... istikbalinizin emniyeti

(Faal: 6270—155)

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Salâhattin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cenap Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Altan Erbulak, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Bülent Şeren, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık.

⊙

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :
Akbaba Matbaası
Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

20 Ağustos 1964
Cilt : 7 — Sayı : 34
YIL : 42

⊙

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Bir Politika Falcılığı!

SİZE, konuya girmeden önce, biraz gazeteciliğin tekniğini anlatayım:

İki türlü baskı makinesi vardır: Günlük gazeteleri basan rötatif, kitap ve dergileri basan düz makine...

Rötatif, sayfalar bağlanıp kalıplar döküldü mü, tak kâğıt bobinini, bas düğmeye...

Hani Marsilyalı palavracı: «Bizim fabrikada bir taraftan domuz sok, öbür taraftan sucuk çıkar» demiş ya, ondan farksız... Belki ondan da üstün: O, sucuğu çıplak çıkarır, abmalâjını yapmaz, etiketini yapıştırmaz... Bizim rötatiflerden gazete, altı mı, sekiz mi, oniki mi, kaç sayfa ise, başlığı kırmızı, büyük günlerde resimleri renkli, pırıl pırıl basılmış, üstelik ucu ucuna ikiye katlanmış çıkar... Saatte kaç tane mi? Rötatifine göre: Yirmibinden altmışbine kadar!.

Dergi ve kitap basan bizim düz makinelere gelince: Âheste çek kürekleri mehtap uyanmasın!.. En canı tez baskı, saatte ikibindir. Ama, bir saatte ikibin Akbaba, öyle basılmış, dörde bölünmüş, kapağı geçmiş, tellenmiş, emrinize değildir. Bir kere her kapak makineden dört kere geçer: Sarı, kırmızı, mavi ve siyah... İç sayfalar ise iki kere: Önce kâğıdın bir yüzü, yani sekiz sayfa, sonra öbür yüzü, yani ikinci sekiz sayfa...

Bunun için, her yeni Akbaba'yı satışa hazır Akbaba'dan onbeş gün önce hazırlamaya başlarız... Son yazı, benim yazımdır: Bugün, 8 Ağustos cumartesi... Siz bunu onbir gün sonra, 19 Ağustos çarşamba günü okuyacaksınız!

Onun için, biz politikanın müneccim başısıyız biraz. Oniki, onüç, ondört gün uzaktan havayı kokluyor: «Yarın rüzgârlar güneyden esecek. Yer yer yağış bekleniyor» diye rapor veriyoruz!

İşte, bugün de rüzgâr, jet ıslıkları taşıyor, barut kokuları taşıyor, roket uğultuları taşıyor...

Olaylar, sanırım dileklerimizin önüne geçecek ve Kıbrıs sayımız, oniki gün geride kalacak...

Eğer, kafamın ve kalbimin gizli antenleri bana yanlış müjdeler vermiyorsa, ne mutlu: Süngülerimiz önde koşsun da bizim kalemlerimiz arkada kalsın!

Kurtuluş Savaşında da böyle olmamış mıydı?.. Cephelerdeki olaylar, Bâbıâli'deki hayalleri hep geride bırakmıştır.

İstanbul'un Kuvayı Milliyeci basını, en tatlı iyimserliği ile ordumuzu haritada hayal ötesi hedeflere ulaştırırken, iki saat sonra bir de duyardık ki, ordu, o tatlı hayalimizin sınırlarını bile çoktan aşmış!

Yarın, öbür gün ne olacak, bilmiyorum. Ama, eski Garp Cephesi Kumandanı İsmet Paşa, bize o eski yılların sevincini bir daha tattırabilir!

Galiba Boileau: «Dehâ, uzun bir sabırdır» diyor. İnönü bu söze inanmış sahiden... Bu ne sabır, bu ne sabır, bu ne sabır?..

Hani, Birinci Dünya Savaşı'nda Karpatlar'da sipere yerleşen Türk'ler, bütün cephe sökülüp gerilerken yerinde kalınca, Avusturyalı kumandan, hayretler içinde sormuş:

— Çivi misiniz be kumandan?..

Bizim de, bu çelik sinir karşısında soracağımız geliyor:

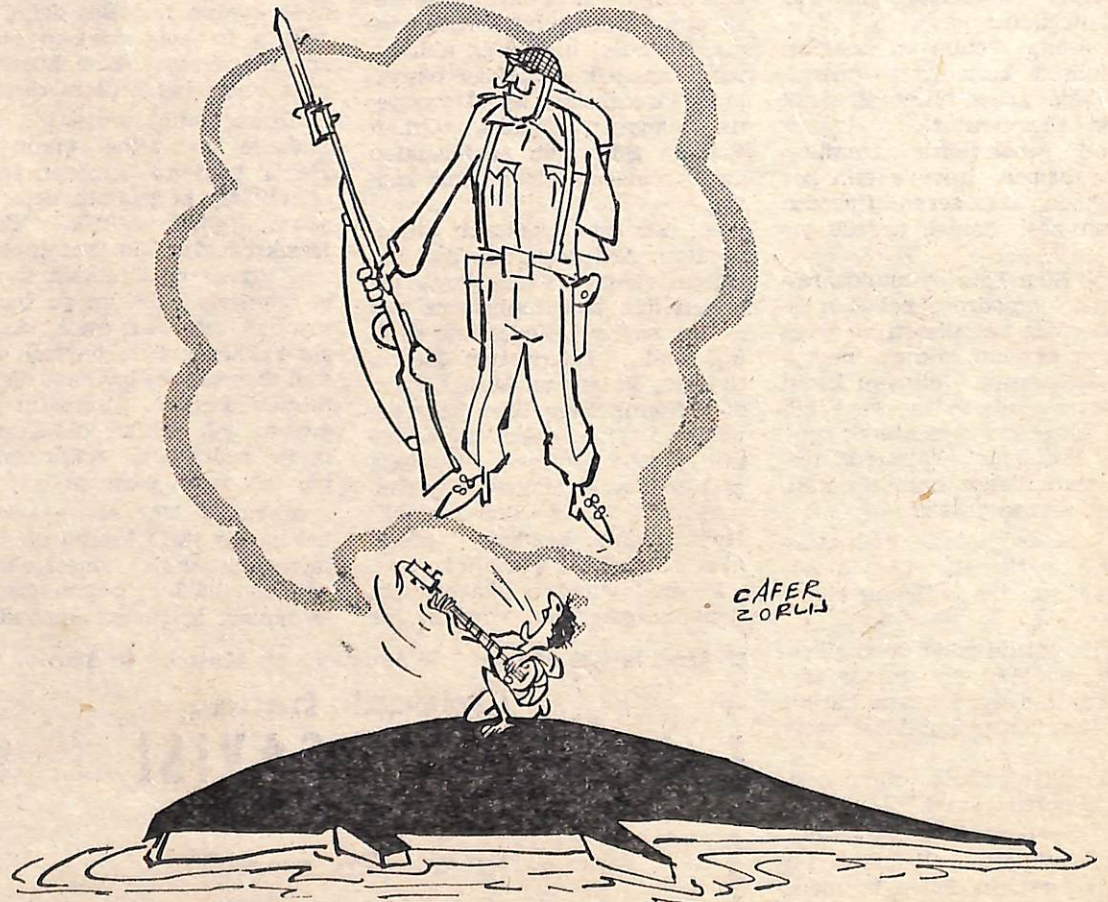
— Göğsünde sabır taşı mı var be paşam?..

Banyoda bir genç anneyi üç çocuğu ile öldürüyorlar, dayanıyor!.. Dağda sürüsünü güden çobanı süngülüyorlar, dayanıyor!.. Yatağında, henüz uykuya dalmış ihtiyarı boğazlıyorlar, dayanıyor!. Cüppe üniforma oyunudur, asâ kılıç oluyor, kilise kışla oluyor ve İnönü dayanıyor, dayanıyor, dayanıyor... Taaa, avucuna bir Kennedy doları sıkıştıran Jhonson, Vietnam'ı bombalarla biçinceye kadar!

Türkiye'nin elinde, hiçbir devletin, ne Amerika'nın, ne Rusya'nın sahip olmadığı bir silâh var. Atomdan da, Kobalttan da, Füzeden de, roketten de müthiş bir silâh: İnönü'nün sabrı...

Bu korkunç sabır, yakında, Yunan Başbakanı Papandreu'yu, Adnan Menderes'in kader çizgisine sokarsa hiç şaşmam!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Kıbrıs Türkü — Ada sahillerinde bekliyorum!..

BİZ, SÜLEYMAN EFENDİLER!..

NACİ SADULLAH

KANUNLARIMIZA bakınca görürsünüz ki, bizde adam vurmaktan, vurgun vurmağa kadar her şey yasaktır. İsportalarda satılmaları serbest olan çeşitli silâhların üstte taşınması yasaktır. Kaçakçılık yasak, istifçilik yasak, karaborsacılık yasak, fuhuş yasak, kumar yasak, yankesicilik, önkesicilik, yankesicilik yasak, falcılık, üfürükçülük, dilencilik de yasaktır.

Ama bir de gazete haberlerine göz atarsanız görürsünüz ki, bizde her zaman, her yerde, bu yasakların ve nice benzerlerinin her türlüsünü çiğneyenler, trafik kazalarında adam çiğneyenlerden, siyasî, edebî sakız çiğneyenlerden, kalabalık yerlerde birbirlerini çiğneyenlerden veya kanunlara saygılı davranıp katıksız lokma çiğneyenlerden kat kat kalabalıktır.

Kanlı bir meyhane kavgasını bastırışından sonra, ilk arama taramada polisin elinde, Makariyos'u tepeliyecek kadar silâh taplanır: Muştalar, sustalılar, kamalar, tabancalar, gaddareler boy boy, çeşit çeşittir.

Kaçak eşyaların tutulanları, tutulamıyanlarının yanında, devede pire, deryada katre bile sayılmaz.

Sokaklarda oynıyan çocuklardan sorarsanız, size, Amerikan karaborsalarına giden yolları şıp diye gösteriverirler.

Yankesiciliğe, önkesiciliğe, yolkesiciliğe, falcılığa, üfürükçülüğe dair yasakların erbabı tarafından nasıl çiğnenildikleri, olsa olsa emniyet müdürlerimizin malûmu değildir.

Bu arada benim en şaştığım şey fuhşun, kumarın ve dilenciliğin hâlâ yasak bilinmesi, hâlâ yasak bellenmesidir.

Ayol, genelevlerde resmileşmesi dışında, memleketin her bucağında sere serpe fingatan fuhşun nesi, neresi, nerede yasak?

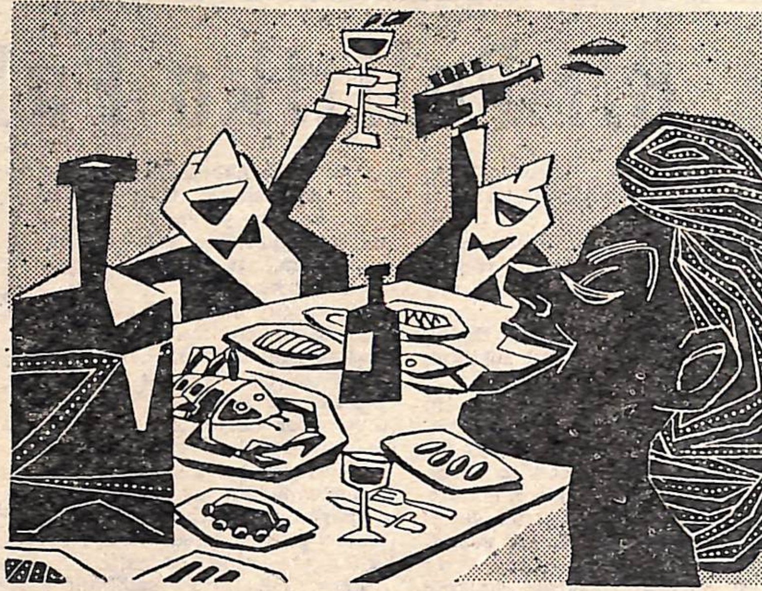
Ayol, Spor-Toto oyununda resmileşen, hipodrom bahs-i müştereklerinde resmileşen ve güya bilmem nerenin bilmem neresini güzelleştirme, bilmem hangi hayvan neslini üretme veya bilmem hangi sporu yaşatmak amacı ile kurulmuş klüplerde resmen serbestleşen kumarın nesi, neresi, nerede yasak?

İstiklâl caddesinde özel asansörlü kumarhaneler, üstelik vergi muafiyeti ile milyonu kıvırıyorlar.

Bizim polisin gücü, selvi gölgesinde ve devrilmiş mezar taşı üstünde, bir şişe rakısına barbut atan lâmekânlar kulübüne yeter ancak.

Dilenciliğe gelince, onun nesi, neresi, nerede yasak?

Siz, avuç açarak sokakları dolduran teşkilâtlı dilencileri bir kenara bırakınız. Fakat bu memleketin her şehrinde onar, onar, yirmişer yirmişer kurulmuş adı belirsiz nice yardım dernekleri,

yasak olan dilenciliği de resmileştirmiş, hür birer sövme yuvası değildir de nedir?

Acaba ismi kibarlaştırılıp da ianeye çevrilince, sadakanın cinsi değişir mi dersiniz?

Geçen gün, Meşrutiyetin ünlü mizah dergisi «Cem»i karıştırırken gördüm ki, dilenciliğin ianecilik maskesini takınması, bizde Cumhuriyetten sonra belirmiş turfanda bir sömürme taktiği değildir. Kökü Meşrutiyette mübareğin.

19 Şubat 1326 tarihli Cem'de «Ağaçkakan» takma adını kullanmış bir usta mizahçımızın «Süleyman efendiye iane» başlıklı nefis bir hikâyesi var ki, iane salgınının o devirde de nasıl alıp yürüdüğünü anlatmaktadır. Bu güzel hikâyeden aldığım parçaları geliniz beraber okuyalım. Göreceksiniz ki, Meşrutiyetin Süleyman efendisi, Orhan Veli'nin Süleyman efendisinden daha acınacak bir sevimli kişidir:

«... Bir gün kalemde oturuyordum. Arkadaşlardan biri kulağıma eğildi: Filânca hayır cemiyeti için iane topluyoruz. Siz de bir şeyler lûtfedersiniz değil mi? dedi... Hürriyetten, Meşrutiyetten, Vatandan, Mithat Paşadan, Namık Kemal'den bahsederek beni iyice sersemletti ve benim kafese girecek olgunluğa geldiğimi aklı kesince, o yumuşak sesini biraz dikleştirerek: Haydi, dedi, kendinize düşen hisse-i hamiyeti gösterin!...

Benim yüreğim kabarmıştı. Çantamı çıkardım, oradan bir beşlik banknot çekerek, hisseme düşen hamiyet borcumu arkadaşa ödedim.

Fakat daha bu beş banknotun bütçemde yarattığı açık kapanmadan, bir akşam mahallemizin muhtar-ı sanisi yolumu kesti:

«— Efendim, diyordu, sabahleyin uğradım devlethanede yoktunuz. Mahallemizce ufak bir şey tertibettik: Devletçe satın alınacak «Enver-Niyazi Kruvazörleri» için para topluyoruz. O kahramanı hürriyet mücahitlerinin isimlerini yaşatmak için...»

«İkinci muhtarı daha fazla söyletmedim. Ulvî hislere karşı zaafım ziyadedir. Hemen çantaya el attım: Bir beşlik banknota daha kıydım ve: «Beş değil, beş milyon banknot ödesem haklarını ödeyemeyiz. Bize hürriyetimizi onlar bahşettiler» dedim!

«Birkaç gün sonra bir gece mahalle kahvesine çıkmıştım. Henüz kahvemi içmeden İmam efendi: «İyi ki geldiniz, dedi, eve adam gönderecektik. Çırçır Harikzedegânı için iane topluyoruz. Siz de gönlünüzden kopanı esirgemeyin. Malûm ya bu kış kıyamet biçareler, evsiz, ekmeksiz kaldılar.» Ben, hayhay efendim diyerek, beş banknot da ona takdim eledim. Yüreğim yangından çok yanık olduğundan mıdır, nedir, böyle acıklı sözlere hiç tahammül edemem...

«Fakat ondan sonra ianenin arkası bir türlü kesilmedi. Bunlardan donanma ianesi aklıma geldikçe hâlâ yüreğim çarpar: O zaman, kalemde, mahallede, kahvede, tiyatro gişesinde, meyhanede, camide, iftarda, hattâ rüyada bile hababam donanma ianesi verirdim... Vermemek mümkün mü? Girit elden gidiyor diyorlar. Marmara'da deniz üstünlüğümüz yıkılıyor diyorlar. Anavatanı muhafaza, istikbal-i milleti temin, selâmet-i umumiyeyi tarsin diyorlar. Biz de nerede isterlerse, ne isterlerse, ister istemez veriyoruz.

Fakat donanmanın ianesi devam ederken, Rumeli hududundaki Osmanlı askerlerine kış tediyesi ianesi toplamaya başladılar.

«Arkadan Anadolu'da kıtlığa uğrayanlara zahire ianesi.. İtalya felâket-zedegânı ianesi.. Londra'da yapılan cami-i şerif ianesi.. Adana felâket-zedelerine iane.. Polis merkezlerine telefon konulması için iane.. Türkistan zelzelesi için iane...

«Hulâsa efendim, vere vere bendeniz sıfırı tükettiğim için, geçen hafta parasız, ekmeksiz, kömürsüz, sizlerin ianelerinize muhtaç kaldım!..»

* * *

Bu işin o zamanki tutumu ile bugünkü gidişi arasında büyük fark yok sanırım. Meşrutiyette imamların, muhtarların, ikinci muhtarların yerine, şimdi ianeleri çeşitli dernekler topluyor. Bunlardan herbirinin naylon kızlardan kurulu, güler yüzlü, tatlı sözlü, süzme gözlü ikişer, üçer, beşer gezici tahsildarları var.

Bu güzel kızlar, alacakları ianelere karşılık sizlere, koçanlarından kopardıkları, tertemiz basılmış, süslü, damgalı, imzalı birer sağlam makbuz da verirler. Ama aslında bu makbuzlardan çoğu, hamiyetinizin belgesi değil, hamakatinizin vesikasıdır: Zira onların makbuz dağıtarak topladıkları bu ianelerden, hizmetinde bulundukları derneğin kurucusu ile kendilerinden başka hiç kimse faydalanacak değildir.

Akşamları, ianelerin kardeşçe paylaşılmasından sonra kurulacak içki sofralarında atılacak kahkahalar arasında o paraları vermiş olanlara dair fıkralar anlatılacak ve kadehler, soyulurken hamiyet gösterdiklerine inanmanın komik huzurunu duyan o temiz yürekli biçarelere şerefine kaldırılacaktır.

Bu yüzden, dernekler kurarak kendi kazançlarına kesat verdikleri dilekçesi ile, dilenciler, ianecilerden şikâyetçidirler...

Şu var ki, yüksek faizle borç vererek kendilerine iş bırakmadıkları için, tefeciler de dilencilerin yakalarına sarılmak isteğindedirler.

Hani otuz milyonumuz değilse bile, en az yirmi milyonumuz, demokrasi ve hürriyetin birer Süleyman efendisiyiz...

Üstelik arkamızdan:

«Yazık oldu Süleyman efendiye..»

Diye mezar taşı yazacak bir Orhan Veli'miz de yok.

30 Ağustos * 30 Ağustos * 30 Ağustos * 30 Ağustos * 30 Ağustos * 30

Gelecek hafta:

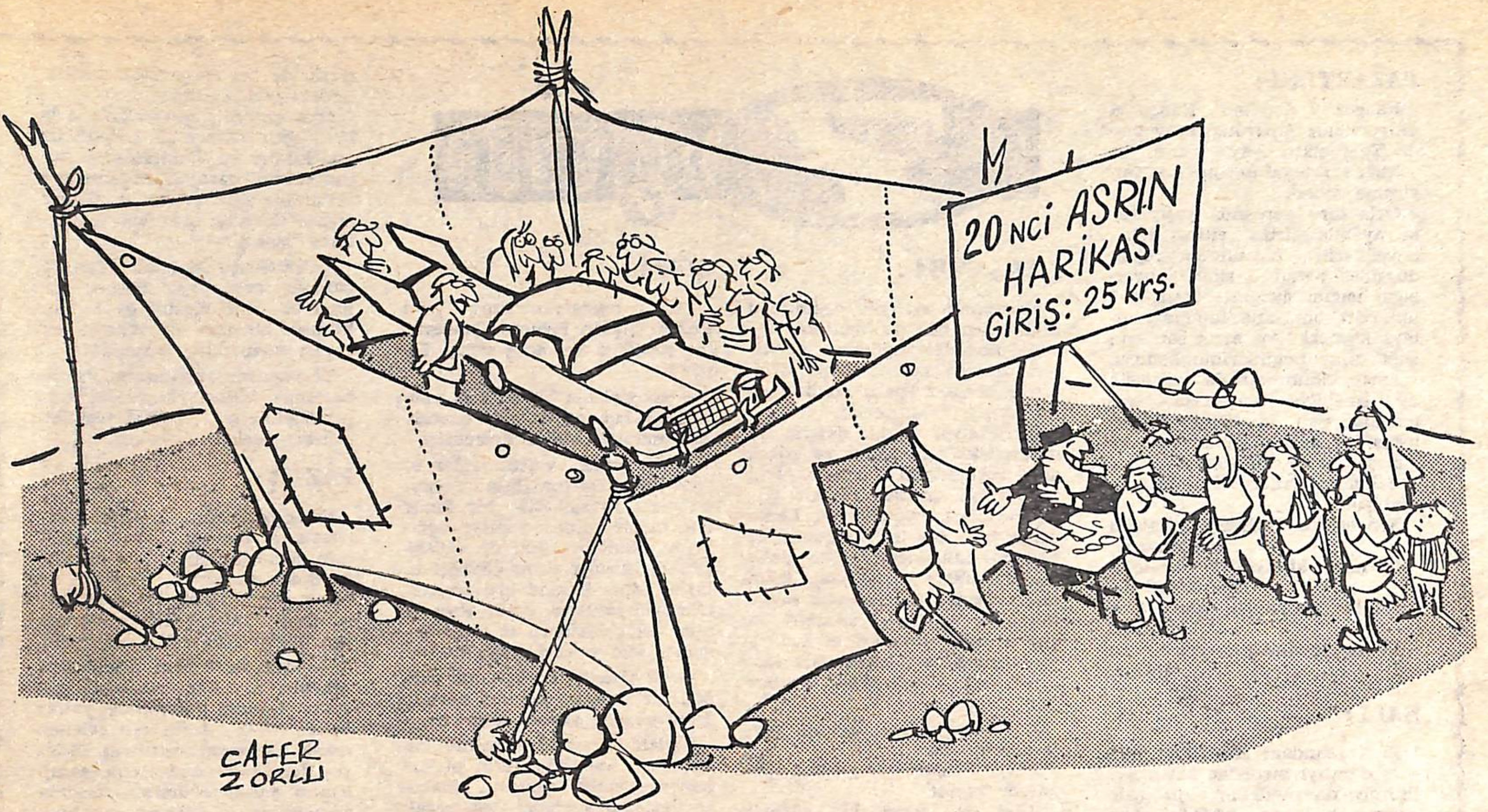
KIBRIS SAYISI

30 Ağustos Zafer Bayramı şerefine

İlâveli 28 sahifa

Gelecek sayımızı bugünden bayiinize sipariş ediniz.

30 Ağustos * 30 Ağustos * 30 Ağustos * 30 Ağustos * 30 Ağustos * 30

«Bir köye ilk defa otomobil girdi!» — Gazeteler —

Adaları Çirkinleştirme Derneği!

ESKİDEN Büyükada'da bir «Adaları Güzelleştirme Derneği» vardı. Hâlâ var mı bilmem. Ama muhakkak ki, bir «Adaları Çirkinleştirme Derneği» var. Üyeleri meçhul, toplantı yeri belirsiz, posta - telgraf adresi olmıyan gizli bir dernek!

Bu derneğin gönüllüleri, Adaları çirkinleştirmek için ellerinden ne gelirse yaparlar...

Ben onları tanırım. Cumartesi, Pazar günleri, çoğu İstanbul'dan gelir: İki koltuğuna iki karpuz sıkıştırmış şu mosmor baba, şu elindeki sepete ekmekten lop yumurtaya, hıyardan domatese kadar ne varsa doldurmuş çifte gerdanlı anne, şu uçak çantasına iki rakı, dört bira şişesi tıkıştırmış dar pantalonlu, alaca saçlı kız, bu gizli derneğin gizli üyeleridir. Birazdan çamlıklara yayılacaklar, tutuşturdukları kozalaklarda şiş kebabı, külbastı pişireceklerdir. Eğer iki uğursuz kıvılcımla bir yangın çıkmazsa, bırakacakları en hafif döküntü, et kemikleri, yumurta kabukları, sardalya kılçıkları, şeftali çekirdekleridir.

Ada sineklerinin bütün vızıltılarında onlara edilen duayı duyarsınız!

Adaları çirkinleştirme derneğinin gizli üyeleri, yalnız haftanın iki gününde İstanbul'dan akın edenler değildir elbet.

İskele meydanının, masa ve sandalye iskeletleri dizilmiş bakımsız kahveleri, gelenleri karşılayan ilk çirkinliktir. Buraları kiralıyanlar, en küçük masrafa katlanmadan Allah ne verdi ise alıp giderler.

Yolunuza biraz devam ediniz: İşte Anadolu Kulübüne giden asfalt üstünde, yılların tamamlıyamadığı bir yüzme havuzunun yan duvarı. Üstünde, kimin matemini tuttuğunu bilmediğim kara, çirkin, zevksiz parmaklıklar.. Öylesine de sık dizilmiş ki, yandan yürüyenler, denizi siyah bir duvar arkasına hapsedilmiş sanırlar.

Ama bundan da çirkini vardır: Parmaklıkların üstüne kondurulmuş saksılardaki, güneşin sararttığı, tozun kararttığı, bayat tavuk derisi gibi plâstik çiçekler!

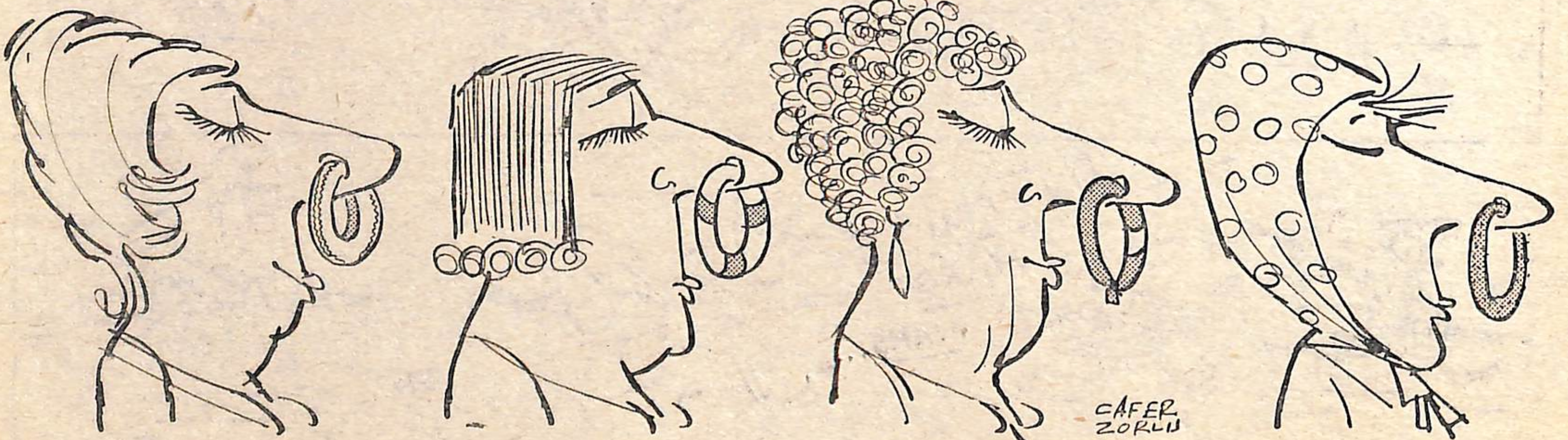
Ada gibi bir yeşillikler dünyasında, bir karanfiller, yaseminler, dünyasında yapma çiçek konur mu saksıya?.. Bunu Belediye görmez mi?

Belediye mi dedim?.. Pardon... Onun karakol yanındaki yolu battal ederek sözüm ona yeşil saha yaptırdığı biçimsiz kümbete ne diyelim?

İçimde bir şüphe var doğrusu: Bu Adaları çirkinleştirme derneğinin gizli üyeleri arasında acaba Adalar Belediyesi de var mı dersiniz?

ÇİMDİK

Yeni moda: «Kadınlar burunlarına halka takacak»

Şoförün karısı... Kaptanın karısı... Bakkalın karısı... Memurun karısı!

PAZARTESİ :

Ranger, 7 Aya indi. Ranger 7 biliyorsunuz Amerikan uzay aracı. Yola çıktı, Ay'a vardı. Ve çektiği 4000 e yakın fotoğrafı yeryüzüne yolladı.

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, Ay bile şiirini yitirdi artık. Sevgililerin hayallerine rüyalı duygular katan o sihirli yuvarlağın ıcığını cıcığını Ranger 7 nin dört bin tane fotoğrafı ortaya koyacak. Ay, artık şairlerin değil, uzay bilginlerinin konusu.

Aman canım siz de, şairlerin Ay'ı emekliye ayırmasına şaşmayınız. Şair dediğiniz kişinin ustası ne Ay'a metelik verir, ne güneşe, ne de dünyaya...

Bakınız Ömer Hayyam ne söylüyor:

Ben bıyıkları süpürge etmişim meyhanede;
İyiymiş, kötüymüş; bırakmışım ikisini de.
İki dünyayı karpuz gibi önüme koysalar
Ne birine metelik veririm, ne ötekine.

SALI :

Rudi adındaki Amerikalı modacı dünyayı birbirine kattı. Kaliforniya'da modeller çizmekle geçinen bu genç «Monokini»yi ortaya atar atmaz kıyamet koptu. Kadınları bir yana bırakınız, devletlerarası bir mesele oldu monokini... Devlet adamları monokini için demeçler verdiler. Bizde bile hükûmet üyeleri bu konuda konuştular.

Her şeye rağmen monokini gün geçtikçe yayılıyor. Rudi (monokininin babası) demiş ki:

— **«Karımın göğüsleri güzel olsa monokini giydirirdim ona... Eskiden Avrupanın kibar kadınları göğüslerini açıkta bırakan tuvaletler giyerlerdi. Şimdi devletler demokratik olduklarına göre her kadın modayı istediği gibi izlemekte serbesttir.»**

Ve her kadın istediği gibi izliyor mu modayı?

Çoğu ülkelerde monokini yasak... Ama yasak masak pek dinlemiyor kadınlar.

Bizde bile monokini giyenler görülmeğe başladı. Bir yandan çarşaf bir yandan monokini... Bu duruma ve modacının söylediğine göre dünyanın en «demokratik» devleti galiba biziz.

ÇARŞAMBA :

Monokinin en çok tutulduğu ülkelerden biri de İngiltere...

Soğukkanlı İngilizler göğüsleri dışarda kadını sokak ortasında görseler, gene de başlarını çevirip bakmıyorlar.

Bir Fransız moda dergisi İngilteredeki monokini ve göğsü açık tuvaletlerin satışları için şu sevimli satırları yazıyor:

— **«Göğsü açık elbiseler Londranın bir büyük mağazasında teşhir edilmektedir. Ve daha çok taşralılar tarafından satın alınmaktadır. Çoğunlukla saygıdeğer ve ağırbaşlı kocalar, bu göğsü açık elbiseleri otuz kırk yaşlarındaki aile kadınları için arıyorlar... Yani kendi karıları için...**

Ve satıcı kızlara durumu şöyle açıklıyorlar:

— **Özel kabullerde giymek için istiyor karım...**

Şüphesiz taşradaki sürekli cansıkıntısını gidermek ve evin havasına bir parça fantazi katmak için...»

PERŞEMBE :

İstanbul'da her köşebaşında, her önemli kavşakta bir trafik işaret lâmbası vardır. Bir de polis...

İşaret lâmbası yanmaz, kullanılmaz, göstermelik gibi durur köşede... Polis de lâmbanın altında elini kolunu sallıya sallıya, düdüğünü öttüre öttüre işaret verir.

Bunca masrafla ve bunca zahmetle niçin dikilmiştir o köşelere trafik işaret lâmbaları?

Süs olsun diye mi? Fiyaka olsun diye mi?

Galiba öyle...

Hani çamaşır makinesi satın aldıktan sonra evin bir köşesine makineyi yerleştirip, çamaşırı gene eski usulle çamaşırcı kadına yıkattıran evsahiplerine benziyoruz.

CUMA :

Türk vejetaryenlerinin pir'i Doktor Hasan Fehmi Cansever bir gazeteye demeç vermiş. Diyor ki:

— **Et yiyicilik bir bakıma vahşet, bir bakıma da akıl hastalığına müptelâ olmak demektir.**

Biliyorsunuz vejetaryenler et yemezler. Doktor Hasan Fehmi de uzun ve sıhhatli bir ömür için yalnız sebze yemeyi öğütlüyor. Kimbilir belki de öğütlerini dinliyenler uzun ömürlü olurlar. Ama burada bizi en çok düşündüren uzun ömür kısa ömür değil doktorun et yiyici insanlar için verdiği hüküm:

— **Et yiyicilik bir bakıma vahşet, bir bakıma da akıl hastalığına müptelâ olmak demektir.**

Vallahi dünyanın haline bakarsanız vejetaryenlerin pir'ine hak vermemek imkânsız. Koskoca devlet reislerinden başlıyarak en küçük yetkilisine kadar cümle âlem sanki çıldırmış. Vahşet deseniz tümen tümen... Amerikadaki zenci işkencesinden, Peruda yüzlerce kişinin hayatına malolan futbol maçına, Güney Vietnamdaki bitmez tükenmez savaşa kadar...

Kimbilir belki de insanlar et-obur olacaklarına, ot-obur olsalar, dünyaya da bir sükûnet gelecek insanlara da... Bir denemeli.

CUMARTESİ :

İzmir'de Cemil Gökçe adında bir şahıs evlendirme bürosu açmış. Büyük rağbet gören büro çöpçatanlık işinde büyük başarı kazanıyor. 250 lira verdiniz mi şıp diye evleniyorsunuz. Daha doğrusu büro eliyle müstakbel zevcenizi veya zevcinizi bulmak işten bile değil... Siz yalnız 250 kâğıttan haber verin.

Ancak evlendikten sonra ne oluyor bu çiftler? Onu bilmiyoruz. Daha doğrusu biliyoruz. Herhalde başlıyor bütün evliliklerdeki gibi bir gırgır...

Ama gırgıra varmadan da iş 250 kâğıtla bitmez ki! Evlendiniz mi, kiralık ev bulmasından tutunuz, evi dayayıp döşemesine kadar bir sürü yönü var. Gırgır ancak durmuş oturmuş evliliklerde başlar.

Cemil Gökçe işini tam yapmak istiyorsa evlendirme bürosu yanına bir tane kiralık ev bulma bürosu, bir tane de taksitle ev eşyası satan büro kurmalı...

Ve hepsinin yanıbaşına bir de boşanma bürosu koyabildi mi, gel keyfim gel... Tam teşkilât çalışma başladı demektir.

PAZAR :

Neler öğreniyoruz? Bizim hürriyetin ve demokrasinin beşiği diye okuduğumuz eski Yunan ve Roma sitelerinde meğer ne baskı varmış. Bakınız aşağıdaki satırları Doçent İlhan Akın'ın yeni çıkan kitabından alıyorum:

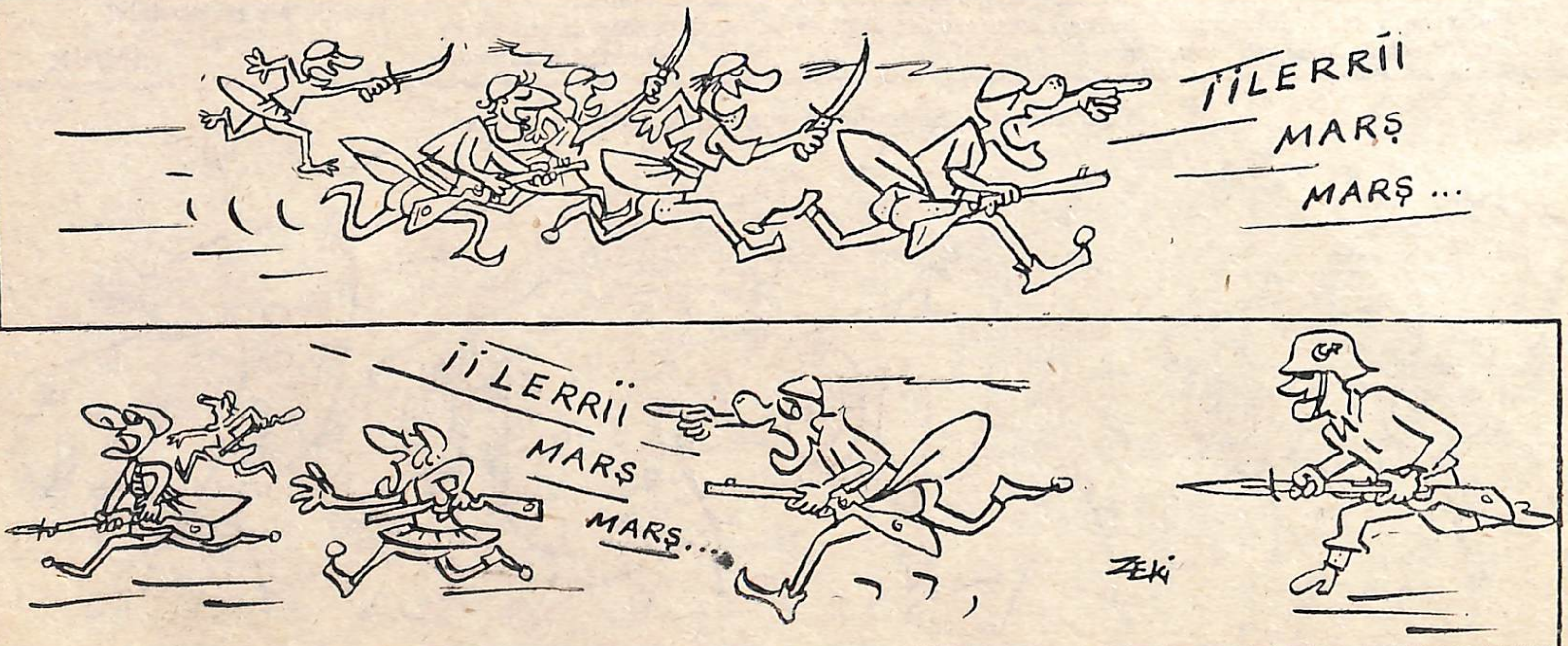
— **«Birçok Yunan sitelerinde erkeklerin bekâr kalmaları yasaktı. Isparta sitesinde yalnız bekâr erkek değil, geç evlenen erkek bile cezalandırılırdı. Milet ve Marsilyada kadınların şarap içmesi yasak edilmişti. Isparta yasalarında kadınların saç biçiminin nasıl olacağı açıklanmış, Atinada ise kadınların yolculuğa çıkarken ancak üç elbise alabilecekleri kaydı konulmuştu. Rodosta sakal tıraşı yaptırmak yasaktı. Bizansta evinde ustura bulunduran cezalandırılırdı. Ispartada ise herkes bıyıklarını kesmek zorundaydı.»**

İşte demokrasinin beşiği sandığımız eski ülkelerde böylesine bir zorbalık varmış. Siz şimdi kalkın da tarih kitaplarına inanın bakalım.

Böyle sakal tıraşına, bıyık tıraşına, evlenmeye kadar karışan görüşen demokrasi mi olur canım?

Oluyor zahir. Bakın bizim yerli malı demokrasimiz de bir parça bu eski demokrasilere benzemiyor mu?

Benziyor, benziyor... Bizimki de sakallı bıyıklı bir demokrasi... Hem de öylesine ki yukarı tükürseniz bıyık, aşağı tükürseniz sakal... Biz de ortada şaşırmış kalmışız.

Yazısız

Ankara MEKTUPLARI
Nimet Arzık

A... a... a... anayasa ve hanımlar:

Şeydi yüzü... Hücuma geçen Hün atlısının ifadesi, onun yüzünün ifadesi kadar kararlı olmalıydı. Esmerdi. Pırıl pırıl yanan, fırıl fırıl dönen gözleri vardı. Bilgi dağarcığı doluydu, mantık dağarcığı şişkin. Eski zihniyetle yeni fonksiyonlar yüklenen bir müesseseye Umum Müdür yardımcısı olması bahis konuydu. Ondan başka yetkili aday yoktu zaten... Yetkisizi boldu.

Başbakanlık müsteşar yardımcısı, nice senelerin tecrübeli memuru, derin kültürlü Muhlis Fer:

— «İyi amma, kadın» diyordu, «kadın... Umum Müdür yokken itâ âmiri nasıl olur?»

Üniversite âmme hukuku profesörü, 27 Mayıstan sonraki Anayasada katığı bol, kırkını aşmamış, bol başarılı, bol şanslı (tahtalara dokunun) İsmet Giritli:

— «İyi amma kadın» diyordu, «kadın... İtirazlar olacak... Bir kadını bunca önemli bir müessesenin başına getirmek...»

Hacı'ya, hocaya, ağa'ya sorsak, onlar da ayni cevabı vereceklerdi... Ne farkı vardı hacı (Kasım Gülek dahil) hoca ağa görüşlerinin, aydın kişi görüşlerinden ki?...

Halbuki başka bir doğu devleti Parise 23 yaşında bir genç kızı büyükelçi titriyle göndermekten kaçınmıyordu... Halbuki, o biçim devletlere bu adımları Atatürk attırmıştı... Halbuki... Halbuki... Ah halbuki!..

Kiplingin bir kitabı vardır, orman kanunundan bahseden: «Yazılmamış kanun» diye... Hışt, İsmet Giritli bey... O yeni... a... a... Anayasada (kekeliyorum söylerken), acep yazılmamış bir kısım mı var, biz hatunlara dair... Bilsek, bir bilsek!

Atatürk, kimse seni rahat bırakmıyor... Ben de bir seferlik sana sesleneceğim:

Sen yetişmemiş hatunlardan bile ille ve ille bir şeyler yapmak istedin... Şimdi yetişmişleri var, onları tekrar sarıp sarmalayıp, bir yuvarlak sıfıra çevirmek istiyorlar nedense... N'aapalım, söyle, n'apalım?..

Yakında herhalde, «Efendim kadın, şer âleti» diye diye eski Ispartalıların hastalıklı doğan çocuklara yaptıkları gibi, bizleri yükseek bir kayadan fırlatırlarsa hiç şaşmam... Bu uyuşuklukla fırlattırırsak ta hiç şaşmam!... Meheldir!..

Londra ve İzmir

Şıklık zerafet mevlûtta da tabii haklarını koruyacaktı, neden korumasın. Ciddiye kaçan bir moda prezantasyonu gibiydi mevlût... Esat Şerif'in mevlûdu... Herkesin dostuydu Esat Şerif. Kendisine karşı son görevlerini yapmağa gelmiş toplum kalabalıktı.

Hamdullah Suphi beyin hanımı tok sözlü Sayda hanım...

Mahruba Atay: Falih Rıfkı beyin hanımı

Senelerdir, zevcinin ölümünden beri dünyayı terkeden Galibe Okyar: Fethi Okyar'ın eşi.

Eski bir büyükelçinin eşi Fatma Menteş.

Talihin her cilvesinde ağır ve kendine yakın bayan Korur: Ahmed Salih Korur'un eşi...

Bu cins kalabalıktı işte kalabalık. Konuşuluyordu, pek öte dünyayla ilgili olmıyan konulardan, mevlût daha başlamamıştı. Son gelenlerden biri Mevhibe İnönü oldu. Herkes bir hışırdadı, kıpırdadı o girince. Sonra hışırtı, kıpırtı kesildi.

Gene konuşma hafif tonla devam ediyordu:

— Seyahatiniz nasıl geçti hamfendi?

— Amerikayı nasıl buldunuz?..

— Paris'i nasıl gördünüz?

— Ya Londra?..

Londra kelimesinde tesadüfen Akbaba kulak kabartmıştı. Tesadüfen valla billâ...

Mevhibe İnönü, sade, sakin her zamanki gibi, kendince cevaplandırıyordu her soruyu:

— Londra?... Ah evet... Londrayı bizim İzmir'e benzettim... Yapıların sağlamlığı, tıpkı İzmir... Tıpkı...

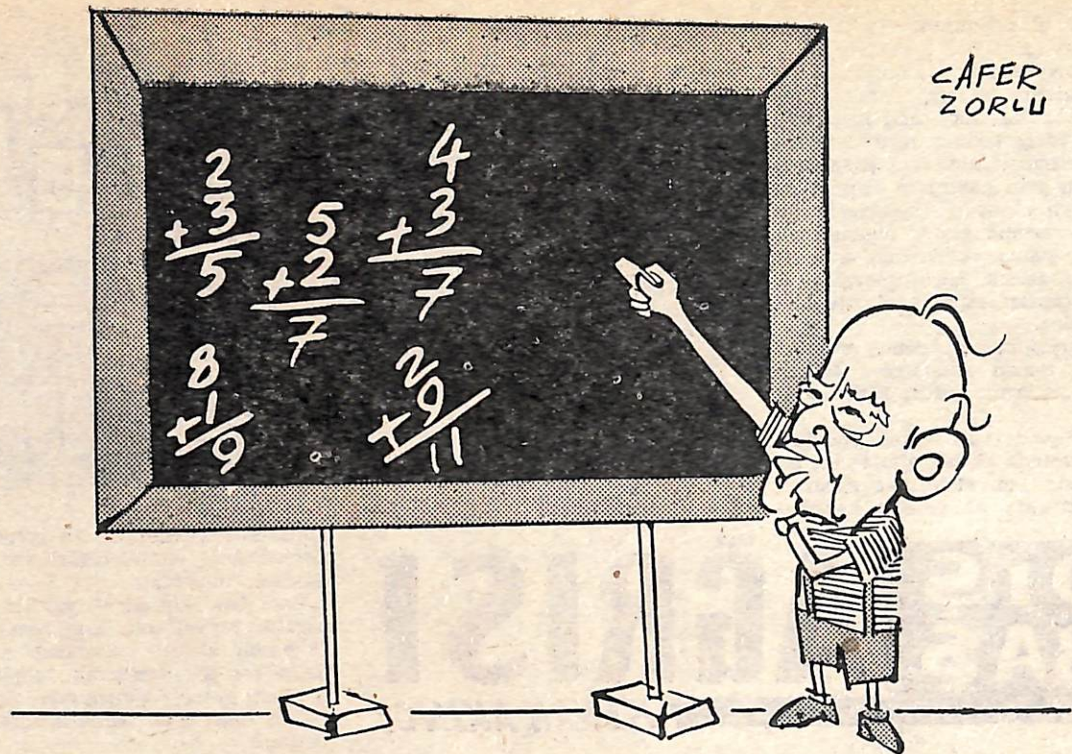
Nidalar, birbirfine karıştı:

— Tıpkı...

— Tıpkı...

— Tıpkı!..

Evet zarif ham'fendiler... Londra tıpkı İzmir'e benziyor, benzer, benzer, tıpkı bizim demokrasi hanım ablamızın, İngiliz demokrasisine benzediği gibi, benzediği kadar... Benzetmenin bana ait kısmına bir itirazınız var mı?... Efem?..

— Topla, topla, topla... Bir türlü sıra çıkartmaya gelmiyor!..

25 sene bu!

Bi' zamanlar... ŞEF, bir milletvekili adayını, listeden karalamıştı. Sebap?... Namı şanı pürüzlü bir iş adamıyla bir öğle yemeciği yedi diye!...

Bi' zamanlar, yani 25 sene önce...

25 sene bu...

Bu sürede gençlikten ihtiyarlığa geçilir.

25 sene bu...

Bu sürede şef usulü «dediğim dedik»ten, demokrasi usulü, dediğim dediğe geçilir.

25 sene bu...

12 aşktan, on iki kayıtsızlığa geçilir.

25 sene bu...

İnga bebeklikten seçmenliğe geçilir.

25 sene bu...

Dostlar birbirine düşman olur, düşmanlar dost.

25 sene bu...

Sadakat ihanet olur, ihanet sadakat...

25 sene bu...

Şiirini mi yazıyorum ne 25 senenin... Var mı ki şiriyeti?..

Bi' zamanlar... Şef, bir milletvekili adayını listeden karalamıştı. Sebep?... Namı şanı pürüzlü bir iş adamıyla bir öğle yemeciği yedi diye!..

25 sene önceydi... Lokomotif gibi geldi geçti bu seneler!... Lokomotif gibi!..

Nimet ARZIK

Türk çıkartmasına karşı Mısır, Makaryos'a silâh verecek. «Gazeteler»

Yazısız

ÇOK sıkılganımdır. Eh, bir insan gençliğini erkeklere mahsus tecrit kampları kabilinden yatılı okullarda geçirir, toplum hayatına hazırlanmak için biyografilerinde «değerlerinin sevdikleri kadın tarafından bile anlaşılmadığı» belirtilen yani kadınlara karşı benden farklı olmıyan beceriksiz yazarların mızmız aşk romanlarıyla kafasını şişirir, kollarının arasına sandalye alarak hayalî sevgilisiyle dans provaları yaparsa elbette olacağı budur.

Gün gelip kadın denen nesneyi tanıdığı zaman sandalyeye benzemiyen taraflarını görür. Elbette yadırgar.

Ailem içinde veya erkek arkadaşlarım arasında bülbül gibi açılır, en çetin fikir meselelerinde aslanlar gibi kükrerim. Gelgelelim karşıma

DİŞ / BAŞ AĞRISI

KENAN AKINCI

şöyle en rüküşünden açık ağızlı bir kızcağız çıksa dilim dolaşır, betim benzim kaçar, ellerimi koyacak yer bulamam. Barışgücü askeri gibi ne yapacağını bilmez bir halde, aptal aptal bakınmağa başlarım.

Bizimkiler birkaç yerden kız istediler bana. Kızların hepsi de «biraz safcana,» «iyi çocuk ama biraz aptalca» gibi yargılarla reddettiler. Biri daha da ileri giderek «Elin budalasıyla gül gibi kızların başını yakmak istiyorlar» demiş.

Benim aklımın erdiği yerlere onların aklı merdivenle çıkamaz ama ne yapayım ki şu sıkılganlık...

Ev halkımız beni bu konuda eğitmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Babam ne de olsa eskilerden. Babayiğit adam:

— Kadın milletine yumuşak davranmıyacaksın, diyor. Saçlarından yakaladığın gibi «yürü!» diyeceksin, tıpış tıpış gelecek o! Ondan sonra da günde üç öğün sopa atacaksın...

Babamın yüreğinde nasıl koskocaman bir aslan yattığı belli ya, nedense bu aslan onun davranışlarına en ufak bir etki yapmamıştı şimdiye kadar. Tersine annemden çok çekti adamcağız. Benim aracılığımla kadınlardan öc almak istiyor olmalı.

Durum annemin verdiği öğütten de anlaşılıyor zaten:

— Kadınlara karşı uysal olacaksın oğlum. Her sözüne evet diyeceksin. O zaman kolayca evlenir ve gül gibi geçinirsin. Bak biz babanla evlendik, ne güzel geçinip gidiyoruz.

Annem böyle konuşmağa başladı mı, babam, ya tavan tahtalarının aralıklarını sayar, ya da yakasındaki toplu iğneleri çıkarıp tekrar dizer.

Eniştem de görüşünü açıkladı bu konuda. Ha, eniştem dedim de aklıma geldi. Küçüklüğümde annem sandıktan çıkardığı elbiselerimize dikkatle bakar ve bazılarındaki delikleri göstererek «güve yemiş» derdi. Ben bu «güve» sözcüğünü eniştemden söz ederken kullandıkları «güvey» sözcüğüyle karıştırır, o koskocaman gövdesiyle eniştemin kilitli sandığa neresinden girdiğini, ne maksatla elbiselerimizi yediğini düşünür dururdum.

Hani bazı kimseler vardır: Beş paralık şeyleri çok önemliymiş gibi pozlar alarak, ağızlarını şapırdatıp kaş göz oynatarak söylerler de pisi pisine zamanınızı alırlar. İşte o tiplerin en berbatlarındandır eniştem.

Pozunu aldı ve:

— Benim görüşüme göre, dedi, önce münasip bir kız seçilip dünür gönderilecek, efendim?.. Sonra söz kesilir Ondan sonra da nişan, nikâh, arkasından da düğün yapılır...

Kabalık ettik ve eniştemin parlak «görüş»ünü alkışlamadık.

Ben bir köşeye çekilmiş, sessiz sedasız dinliyorum. Öylesine acınacak duruma gelmişim ki on yaşındaki kardeşim de yardım elini uzatmak zorunda kaldı.

— Ağabey, bana sorarsan, kadınlara karşı.. diye başladı fakat annemin babamı bile yıldıran çatık kaşları susturdu çocukcağızı

* * *

Bir gün adamakıllı dişim ağrıyor...

Evlenme meselesi mi?.. Onu çoktaan külledim. Bekârlığın evlilikle değişilemiyecek büyük nimetleri olduğuna inandırmağa çalışıyorum kendimi.. ve epey de başardım bu işi.

Diş ağrısı dediğin de pek berbat bir şey. Durduğum yerde duramıyorum; geziniyorum boyuna. Öylesine can sıkıcı, öylesine sinirlendirici ki biri merhaba dese söğebilirim.

Dolaşırken bizim dayının fotoğrafhanesinin önüne gelmişim. Yalnız başına çalışır; küçük bir fotoğrafhane... Kapının önünden geçip gidecektim ki, bizim dayı top güllesi gibi fırladı içerden.

— Hah, dedi, keşke Allahtan bir torba altın isteseydim. Benim şöyle bi beş dakkalık işim var; Allahaşkına oturuver şurda...

Bir şey dememe kalmadan beni ite kaka içeri soktu ve uzaklaşırken ekledi:

— O resimleri verirsin, parası alındı!..

Çaresiz geçtim oturdum masanın başına. Masanın üstündeki resimler bulanık bulanık çarptı gözüme. Dişimin ağrısından hiçbir şeyi görecek halim yok.

Böyle kapalı yerler de büsbütün sıkar dişi ağrıyan adamı. Ahh.. ulan dayı işin mi yoktu?!..

Ağrı biraz kesilir gibi olunca resimlere baktım: Üç müşterinin destelenmiş vesikalık resimleri vardı masanın üstünde. Baştakiler bir kıza aitti. Diğerleri - nüfus kâğıdından koparılıp çoğaltılmış - yaşlı bir adamın ve pala bıyıklı birinindi. Pek berbat bir suratı vardı pala bıyıklının. Belki aranan biridir de polis çoğalttırmıştır.

Gene diş ağrısı başladı. Beş dakikayı çoktan geçti ama dayı hâlâ yok. Hay beş dakikada canın çıkaydı dayı gibi!.. Hem olduğum yerde tepiniyorum, hem acele acele hava çekiyorum ağzımın kenarından. Neyse ki geçer gibi oldu. Nöbet nöbet çoğalıyor zaten.

Kız çok iyi tanıdığım biri: Bitişikteki otelde ondan öte sıralanmış üç apartımanın sahibinin kızı. Eskiden bizim mahallede otururlardı. Güzel bir kız. Hem zengin hem güzel... İnsan evlenirse böyle bir kızla evlenmeli işte. Ne var ki benden çok daha avantajlı gençler ona talip olmağa bile cesaret edemezlerdi. Güzel alnındaki çatık kaşlar en ufak ümitleri bile insafsızca hançerleyiverirdi. «İnşallah» diyorum içimden, «o gelmese resimleri almağa.»

Disimin ağrısı uyandırdı dalgınlığımdan. Gene ter tepinmeğe, hava çekmeğe başladım. Ağzımın aralığından dişimin üstüne ciğerlerimin alabildiği kadar hava çekiyor, sonra «hahhhh» diyerek boşaltıyorum.

Ağrı sızı arasında birden toparlandım. Tepinmeyi bıraktım. Öyle ya, gelmesi beklenen üç tane müşteri var! Biri gelirse ve beni o halde görüverirse!..

İyi ki öyle düşünmüşüm de elimle çenemi tutup olduğum yerde zıplıyarak yaptığım acayip dansı bırakmışım... Birkaç saniye geçmeden kapıda bir kadın silueti belirdi ve içeri süzüldü. Fotoğrafların sahibi güzel Neriman'dı bu...

Nasıl edip de bir falso yapmamalı şimdi?.. Allahın belâsı diş asıl marifetini böyle biçimsiz zamanlara saklıyormuş: Bütün can yakma gücünü toplıyarak öyle bir hamle etti ki, oda çevremde dönmeğe başladı. Hemen ilk yardımı yetiştirdim: Hava çekmeğe başladım. Kendime gelir gibi olunca anladım ki bütün bunları yaparken aval aval kızın yüzüne bakmışım. Bu durum büsbütün perişan etti beni. Hava çekme işine devam ederek resimlere uzandım

— Buyurun resimlerinizi...

Eline aldı. Şöyle bir baktıktan sonra tekrar bana uzattı ve gülümsiyerek:

— Rica ederim Ali bey... Bu resimler o kadar çok mu benziyor bana? dedi.

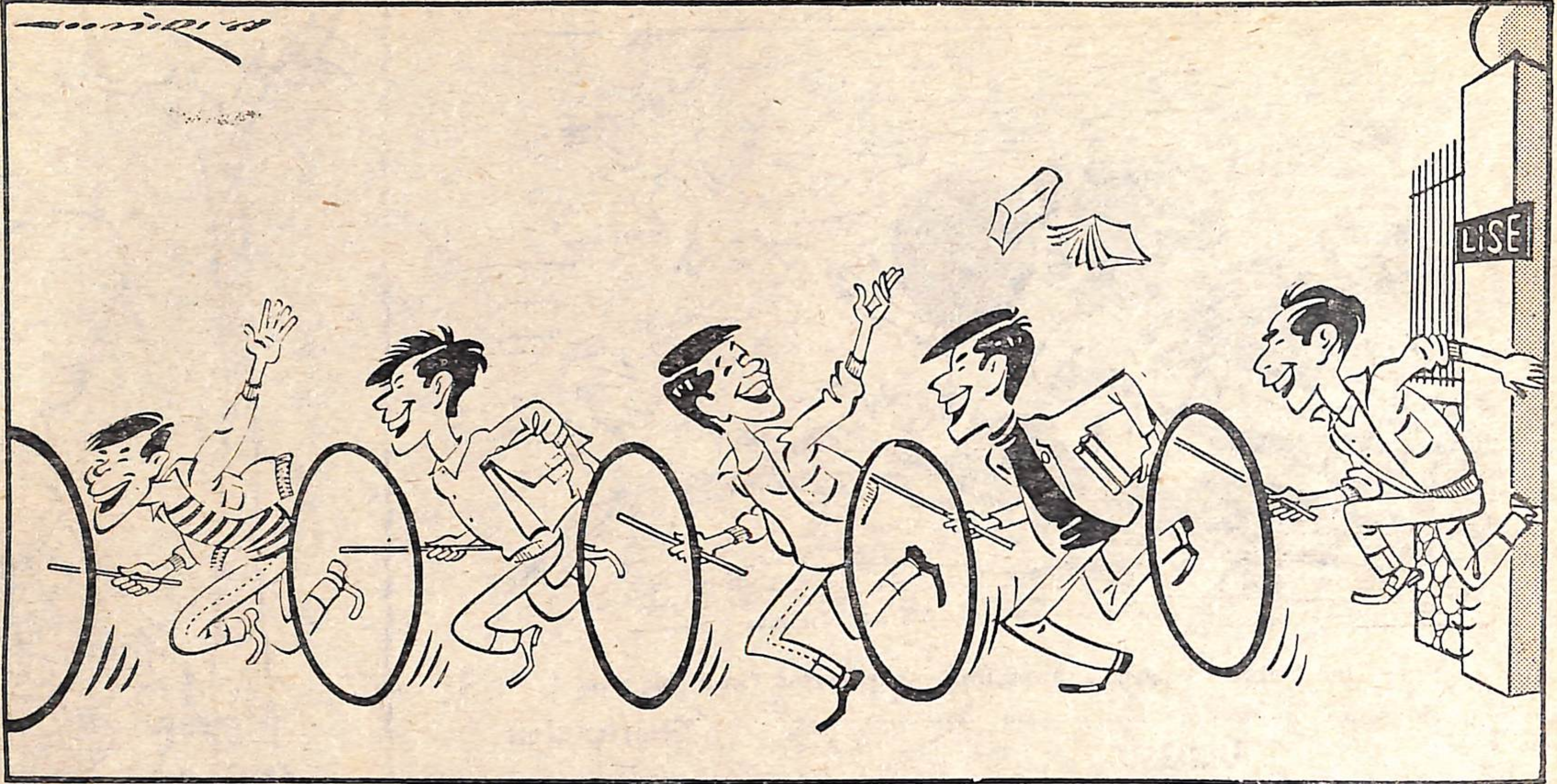
Aman Allah!.. Tutmuş, bıyıklının resimlerini vermişim kıza...

«Maraş Sanat Enstitüsünden iki öğretmene yapılan ihtar paralı ilânla gazetelerde yayınlandı.» — Cumhuriyet —

Millî Eğitimde: Çağdaş terbiye!

Araştırma merkezinin anketine göre öğretmenlerin haksızlıkları, öğrencileri okuldan uzaklaştırıyormuş... — Gazeteler —

— İşte böyle, aldığımız sıfırları çevire çevire okuldan uzaklaşıyoruz!..

— Affedersiniz... Çok affedersiniz...

Asıl resimleri uzattım. Bir yandan kız çıkıncaya kadar yüzüm ağrı sızı anlamı almasın diye hava çekiyorum.

Resimleri aldı ve tuhaf tuhaf bakıp gülümsedikten sonra çıktı.

Ben külçe gibi çöktüm sandalyeye. Ama durduğum yerde duramıyorum ki. Ağlıyacağım nerdeyse. Hele şu kızın karşısındaki durumumdan sonra... Gene elimle çenemi tutup tepinmeğe başladım. Öyle yapınca ağrıyı gürültüye getirip unutur gibi oluyorum. Ulan dayı nerdesin?!..

Biraz sonra dayı göründü. Hemen yerimden fırlayıp homurdana homurdana çıktım. Doğru dişçiye yollandım.

* * *

Birkaç gün sonra pembe zarflı bir mektup geldi. Neriman'dandı:

«Ali bey,

Vaktiyle mahalle komşusu olduğumuz için sizi iyi tanıyorum. Okul hayatınızdaki başarılarınızı da işitiyorduk. Bu bakımdan zekânızdan şüphem yok.

Ne var ki ben sizi başını kitapların arasından çıkarmıyan pısırık biri sanıyordum. Meğer ne ateşli bir kalbiniz varmış... Onlar ne derinden iç çekişlerdi öyle. Sıkılgan olduğunuzu biliyordum, fakat sıkılganlığınızı da kibarlığınızı da unutturacak kadar ateşli bir kalbiniz olduğundan habersizdim.

O bıyıklı adamın resmini vererek yaptığınız şaka da fevkalâdeydi doğrusu.

Utangaçlık sıkılganlık yüzünüzü kızartıyor fakat kalbinizin sesi olan iç çekişlerinizi susturamıyordu.

Siz tam benim aradığım erkeksiniz.

Aşkımı kabul edeceğinizi, beni hayal kırıklığına uğratmıyacağınızı umarım.

Sevgilerimle.

Neriman

Mektup bizim ailede bayram sevinci yarattı. Bu kızı elden kaçırmamamı, görüşüp konuşarak işi ilerletmemi hararetle sağlık verdiler.

Sabahleyin evden çıkarken küçük kardeşim çıktı önüme:

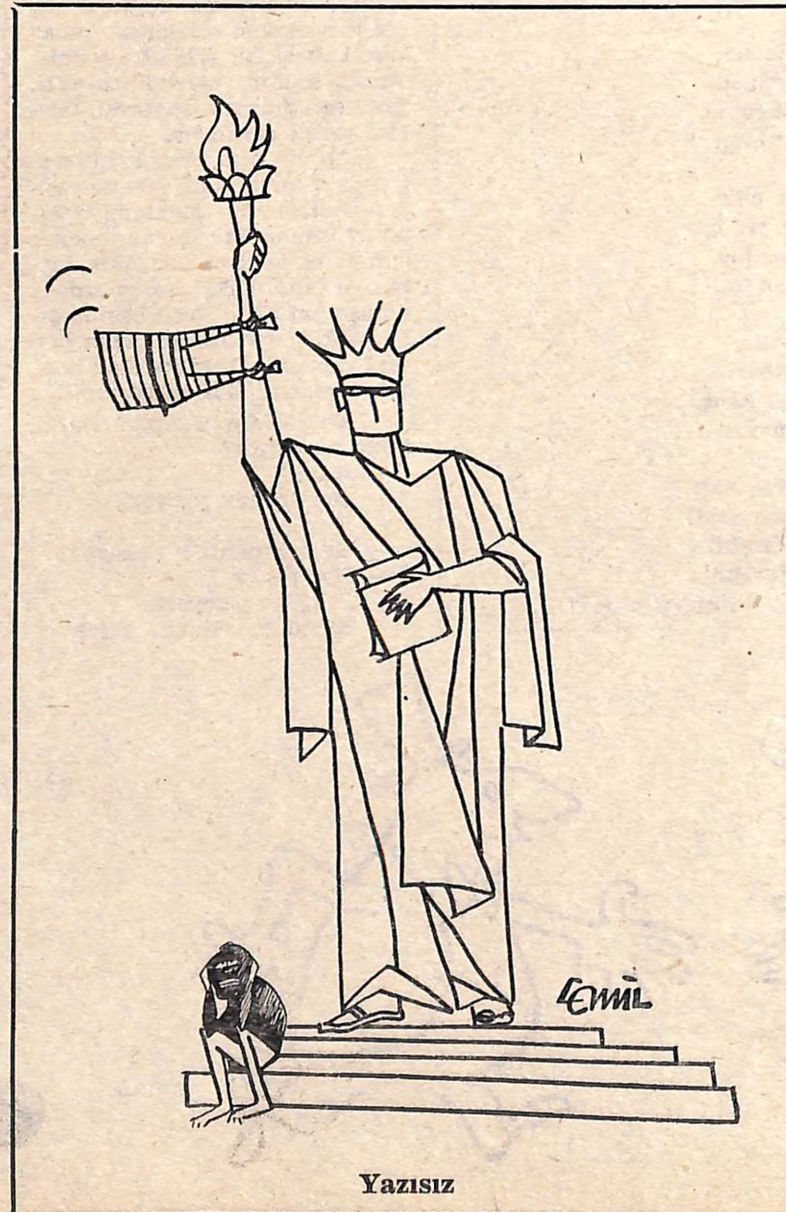
— Ağabey, dedi, akşam söyliyemedim ama beni dinlersen sakın görüşüp konuşma. Mektupla idare et vaziyeti ki senin ne mal olduğunu anlamasın...

— Ben ne malmışım ulan! diyerek üzerine yürüdüm, kaçtı.

Fakat gene de dinledim çocuğu: Mektupla idare ettik.

Şimdi çok şükür diş ağrısının kazandırdığı baş ağrısıyla geçinip gidiyorum.

Kenan AKINCI

Yazısız

Soya fasulyası ve Amerika...

Bilmem ki neden herkesin hayali kırık dökük... Kıbrıs meselesinde Amerika şöyle mi yapacaktı, böyle mi edecekti diye... Ne bekler biraz tarihten çimlenen, tecrübeden pay alan, gözü de tamamen kör olmıyan insan kısmı bilmem ki...

Size çok basit bir örnek vereyim: Fasulya örneği.. Soya fasulyası... Soya fasulyasında yüz de.. korkulacak miktar kolestrin varmış... Eskiden korkmazlardı kolestrinden. İsmini öğrendikten sonra korktular!

Bu Amerikanın topraklarının bazılarını nehir suları sürüklermiş, bazı yerlerde. Sürüklemesin diye soya fasulyasını ekermiş Amerika.. Tutarmış toprakları bu bitki...

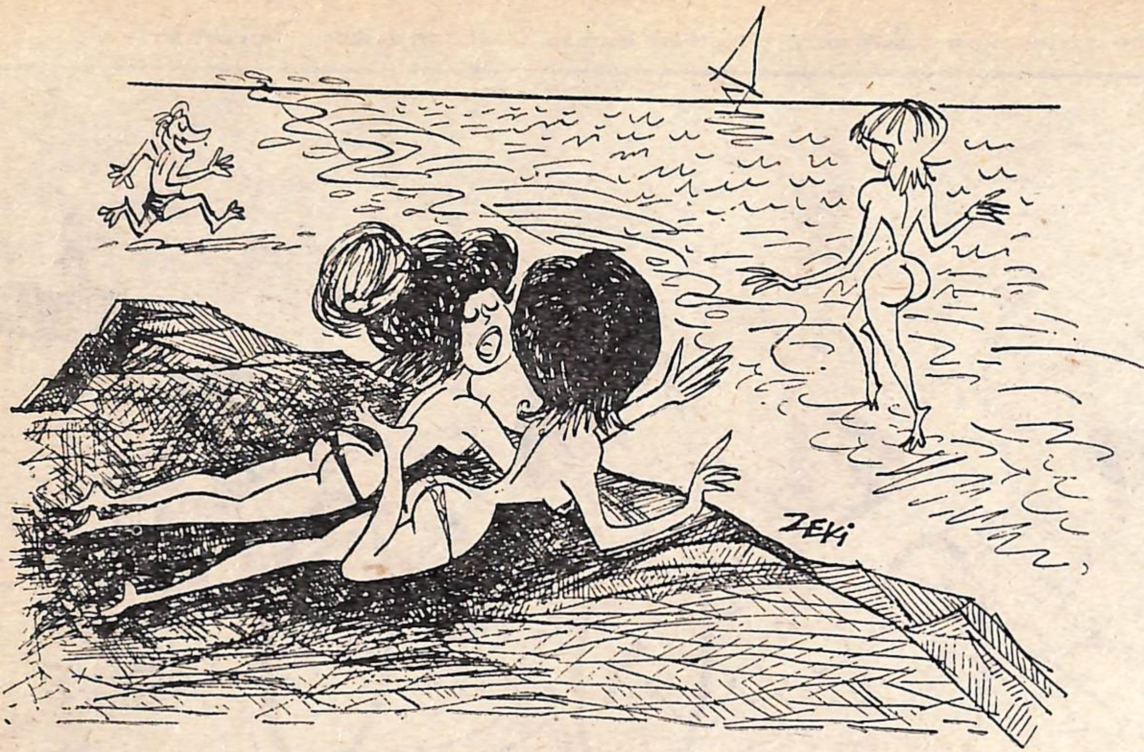
Tutarmış amma, her sene ekildiği için de müşteri lâzımmış, enayice bir müşteri!.. Bula bula kimi bulmuşlar dersiniz?... Bulmuşlar işte, ve o müşteriye soya fasulyasını satmak için, soya yağının propagandasını etmişler Göbelse taş çıkartırcasına!..

Derken efendim varsın kolestrinli olsun, ve vücutta arızalar yapsın, kilosu üç buçuk liraya soya yağını, babadan gördüğümüz kehribar gibi ve fakat kilosu onbirbuçuk liradan zeytinyağına halk tercih etmiş ve alışmış... Amma kalbler bozulmuşmuş (zaten bozuk), amma nefes tıkanmışmış (zaten tıkanık)!..

İşte büyük dostumuz Amerikanın her yardımı aşağı yukarı, böyle!. Kolestrinli soya fasulyasınca!..

Not: Bu sene müşteri olarak bizden vazgeçmişler ve İspanyaya satmışlar soya fasulyasını...

Bir taraftan çok memnun oldum... Bizden şey... Bizden şey toplumlar da varmış dünyada diye... Oh, insan rahat ediyor!

— Yine bizim bir parça utanmamız var, şekerim. Onun hiç yok!

— Kabağın

Olmasın

Avlar pek çoğalmış bu bir «Sökün»mu?
Hedefin yanlış bir nişan olmasın.
İşin baştan aşkın olsun, mümkün mü:
Aşka ayıracak zaman olmasın?

* * *

Şimdi Mecnun sakin, Leylâ derbeder,
Salonlara girer, plâja gider.
Şu dar pantalonlu sarışın dilber:
Sakın aradığın canan olmasın?

* * *

Saygısızlık etme, kaba görünme,
Cinsiyetin, adın hep gider güme!
Kalb işleri benzer bir kördüğüme,
Hele mevsim bahar, nisan olmasın!

* * *

Civcivler büyümüş olmuşlar piliç,
Birlikte gez, eğlen, beraber ye, iç!
Gönlünün kapısı kapanmasın hiç,
Sonunda ahvalin duman olmasın!

* * *

Durgunsan sıfatın pısırık kalır,
Azgınsan boynunda ısırık kalır.
Evliysen ya çürük, ya tırmık kalır
Bu yaran Hanıma ayan olmasın!

* * *

«Bu nasıl şey?» diye düşünme Abi!
Sözler de, renkler de zamana tâbi!
Şu hükme erişmiş Üstad Farabi:
Cins-i lâtif olsun, yaman olmasın!

Salâhattin KUTLU

Genç dul

Genç ve oldukça güzel bir kadındı. Zengin kocasının ölümünden sonra nedense kendine uygun bir kısmet bulamamış, şansına küsüp kapandığı evinde tek başına yaşar olmuştu. Kimseyle görüşmüyor, gezmeğe çıkmıyor, bakkal, kasap, sebzeci gibi yerlere bile kendi gitmeyip, komşu çocuklarını gönderiyordu.

Bu, sokağa çıkma korkusu, deniz mevsiminin ortalarına kadar sürdü. Sıcak bir öğle üstü perhizi bozup, semtin karakoluna gitti. Komiseri görmek istiyordu. İsteğini yerine getirdiler.

— Ah efendim, dedi komisere. Henüz ölen kocamın yası ile yaşıyan namuslu bir kadınım. Onun temiz ismine leke sürdürmemek için gerektiğinden daha titiz davranıyorum. Fakat karşımızdaki komşunun oğlu, beni baştan çıkarmak için mümkün olan her şeyi yapıyor. O ahlâksızdan beni kurtarmanızı rica ediyorum.

— Ya... Neler yapıyor? İşaret falan mı ediyor?

— Hayır!

— Mektup mu yazıyor?

— Hayır!

— Gece kapınızı mı çalıyor?

— Hayır!

— Peki, ne yapıyor?

— Efendim, benim yatak odamla onun yatak odası karşı karşıyadır. Her sabah kalkar kalkmaz camı, perdeyi açıp, karşımda çırıl çıplak soyunarak kollarını bacaklarını oynatıyor, yapmadık şey bırakmıyor!

Komiser, genç dulun ricası üzerine yanına bir memur verip, delikanlıyı suçüstü yakalatmak için gönderdi.

İki saattir pencerede çıplak genci bekleyen polis, artık usanmıştı. Sonunda, genç dulu çağırıp sordu:

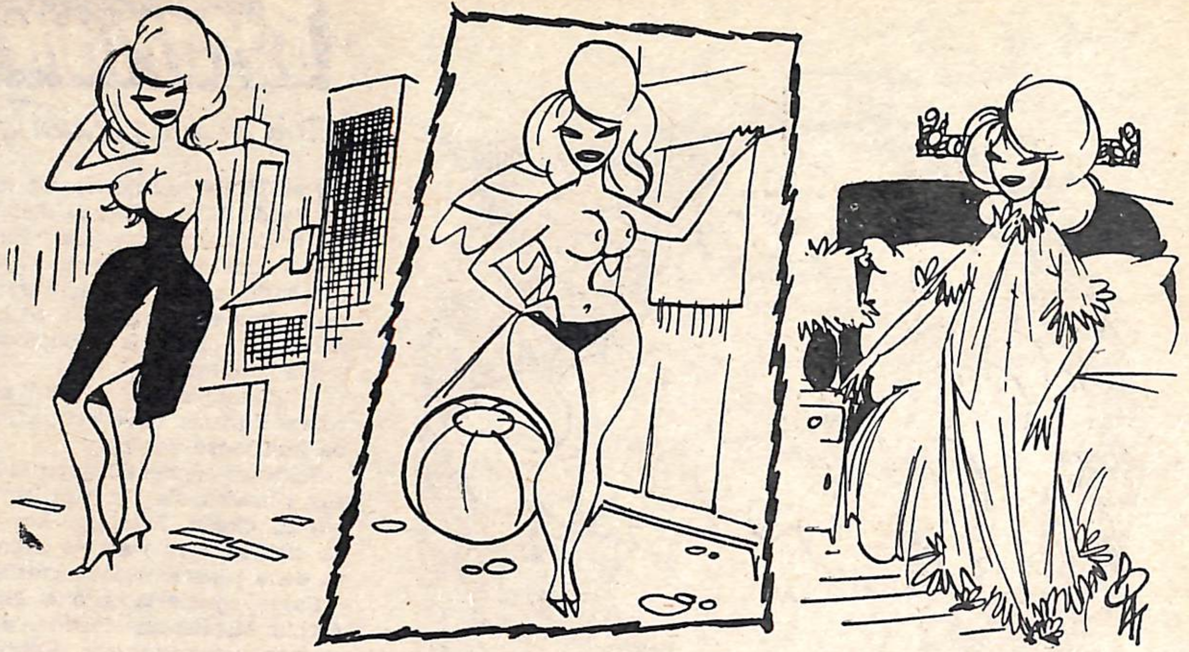

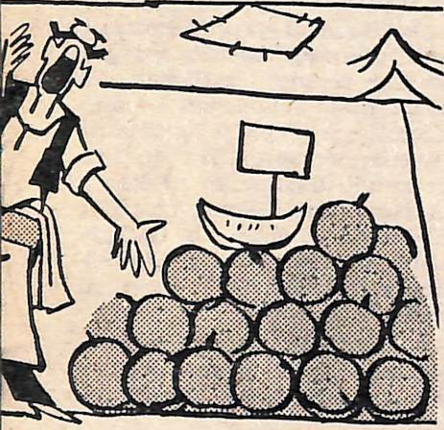

Yazı

oda oldu..» — Gazeteler —

Yazısız

ra yok!..

— Affedersiniz bayan, geldiğimden beri bekliyorum ama, hiçbir şey göremedim.

— A... Evet, o pencereden görünmez.

— Ya nereden görünür?

— Köşe penceresinin yanına masayı çekiniz, şu sandalyeyi de üstüne koyunuz, siz de onun üstüne çıkınız, biraz da ayaklarınızı kaldırıp bakarsanız, komşunun oğlunu çırıl çıplak görürsünüz!

Gezi dönüşü

Karı koca, İtalya gezisinden yeni dönmüşlerdi. En çok nereyi beyendiklerini soran komşusuna, kadın,

— Ben, dedi, İtalya'nın her tarafını beyendim. Bütün şehirleri birbirinden güzel. Fakat kocam, en çok Venedik'i sevdi.

Komşusu güldü,

— Tabiî, dedi, Gondollar, serenadlar, kanallar çok romantiktir.

Kadın dudak büktü:

— Yok canım, onun için değil. Otelde durup bütün gün pencereden balık tutuyordu da...

Tanımıyorum ki...

Kadın, kocasına çıkışarak,

— Farketmişsindir, dedi, komşumuz Hasan bey her sabah işe giderken karısını öpüp, Allahaısmarladık diyor. Sen neden böyle yapmıyorsun?

Adam,

— Ne, ben mi? diye bağırdı. Yahu, kadını ancak bir iki kere gördüm!

Sarayım mı?

Plâj büfesinden sandviç alıyordu. Tezgâhtar,

— Yiyecek misiniz, yoksa götürecek misiniz, diye sordu.

Güzel kız, tatlı tatlı gülümsedi:

— Meraklanmayın efendim. Önce yiyeceğim, sonra da götüreceğim!

Olmıyan şeyler

Her «Off.. Aman» her «Medet!» çeken şantör değildir.
Domuz, dana kasabı operatör değildir.

* * *

İnsana her batan şey muafiyet sağlamaz
Çuvaldız, iğneli söz bir enjektör değildir.

* * *

Büyük adım atarak, büyük söz söyliyerek
Sahneye çıkan herkes büyük aktör değildir.

* * *

Şimdi çalılardan yün toplayan şu berduşa
İleride der misin fabrikatör değildir?

* * *

Her derde şifa verir üfürükçülerimiz,
Kuduza aşı bulan odur, Pastör değildir.

* * *

Dairede kâtip te, odacı da sinirli,
Poz hastası sadece Bay direktör değildir.

* * *

İyi iş altı ayda çıkarmış acelen ne?
— Bey birader kafa bu, kafa motör değildir.

* * *

Mektup, çiçek boş masraf, dolgunca bir çek gönder;
Sevgilin aşk babında pek amatör değildir.

* * *

Af bilmez, özür bilmez, savunma hakkı bilmez
Neron Hanımlar kadar tam diktatör değildir.

* * *

Çıkarcı ahbapların yüz verme hiç birine;
Dalkavuğun kuyruğu vantilâtör değildir..

Salâhattin KUTLU

Edirne - İstanbul turistik yolunda:

Tozdan adam!

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

(Basın: 13557—159)

Başarının Sırrı

Pitigrilli'den: Adnan Tahir

İMTİHAN kurulunda üç kişi vardı. Üçü de kendi sahalarında rakipsiz sayılan birer psikoteknik profesörüydüler. Kurul başkanı son olarak karşılarına çıkan adaylardan birini hor gören bir ifadeyle süzdükten sonra homurdandı:

— «Çıkabilirsiniz...» Ve sekretere dönerek ilâve etti: «Sırada kim varsa gelsin.»

Sekreter elindeki listeye bakarak yüksek sesle bir isim bir de soyadı okudu. Hademe, koridora çıkarak ayni ismi ve soyadını daha yüksek sesle tekrarladı.

Sakin adımlarla salona giren Arthur Manhattan imtihan masasının başına oturdu. Kendine son derece güvendiğini hiçbir şekilde belli etmiyordu.

Kurul başkanı önce genç adama, sonra önündeki dosyaya, daha sonra da iki arkadaşına bir göz attı... ve sorulara geçti:

— «Bir çobanın on yedi koyunu varmış. Dokuzu müstesna bunların hepsi ölmüş. Kaç koyun kalıyor çobana bu durumda?...»

O ana kadar imtihana giren adayların hepsi gafil avlandıkları için on yediden dokuzu çıkarmak suretiyle hep «sekiz kalır» şeklinde cevap vermiştiler.

Aile toplantıları ile kahvelerde sık sık rastlanan bu kabil oyunları dikkate alırsa insan beyninin hassas bir terazi ve kusursuz bir cevaplar makinası olmadığı derhal meydana çıkacaktır.

Arthur Manhattan gözlerini masanın bir notasına dikerek iki üç saniye düşündü. Sonra cevap verdi:

— «Dokuz kalır efendim.»

Başkan, elindeki dosyanın yapraklarını karıştırıyordu. O gün, henüz hiç kimseye sorulmamış suallerden birini buldu:

— «Bir sepet tasavvur edin... İçinde bir miktar yumurta var... Bu yumurtaların sayısı her dakikada bir misli artıyor. Bir saat sonra sepet tamamiyle dolmuştur. Yarısının dolması için ne kadar zaman lâzım gelmiştir acaba?...»

(Bu suale herkes yarım saat şeklinde cevap vermetedir nedense)

Fakat genç adam uzun boylu düşünmeğe bile lüzum görmeksizin:

— «Elli dokuz dakika...» demiş ve susmuştur.

Başkan devam ediyor:

— «Dağları, dereleri, uçurumları, göktırmalayanları hesaba katmaksızın arz küresinin etrafını 40 milyon metre uzunluğunda... yani...»

Delikanlı cümlenin ucunu yakalamıştı:

— «Yani üstüva hattı kadar...»

— «Şimdi size soruyorum... 40 milyon metre uzunluğunda bir kordelâ alsak bunu arz küresinin etrafına sarsak, sonra da bu kırk bin kilometrelik kordelâya bir metre daha ilâve etsek... başka bir deyimle 40 bin kilometre artı bir metre olursa, bu kordelâ dünya yüzeyinden ne kadar yükselebilir?...»

— «Sadece iki karış kadar... Zira bir daire bir metre nispetinde artarsa, kutur da otomatik olarak...»

Genç adam böyle söyleyerek bir metreyi 3,14 e bölmüş sonra da yekûnu okumuştu.

Şimdiye adar yaptığı imtihanların hiçbirinde böylesine doğru cevaplar verene rastlamak imkânını pek bulamayan kendini beğenmiş psikoteknik profesörü hayretler içindeydi. Bir an için bir kurul başkanının ne kadar tarafsız olması lâzım geldiğini bile unutarak güleç bir ifadeyle adamı kaşı ile, gözü ile ve bütün kafası ile tasdik etmekten kendini alamadı:

— «Başka bir konuya geçelim öyle ise. Yeşille kırmızı renkler arasında daha az görünen hangisidir?...»

— «Yeşildir efendim... Çünkü bu rengin dalga uzunluğu kırmızıya nazaran daha geniştir.»

— «Bu da tamam. Genç bir kadın ormanlık bir yerde sevgilisiyle buluşmak için evden çıkıyor. Kocası çok kıskançtır ve karısından şüphelenmektedir. Fakat dürüst bir adam. İlle de müspet bir delile sahip olmak için eşini kendisine fiilen ihanet ederken yakalamak istiyor. Bir maksatla da peşine takılmıştır. Kadın, ormanın belirli bir yerinde sevgilisi ile buluşuyor. Tam sarmaş dolaş olacakları sırada çalıların arasından bir haydut çıkmış, tabanca tehdidi ile kadının mücevherlerini ve çantasını almağa kalkışmıştır. Kadın avaz avaz bağırarak karşı koyuyor. Haydut bakıyor ki iş uzayacak, onu gırtlağından yakaladığı gibi yere yıkıyor... Erkek, sevdiği kadının imdadına koşacağına kaçmayı daha tercihe şayan bulmuştur. Kocası, suçüstü yapmak imkânını elde edememiş olmakla beraber karısının şu herifle kendisini aldattığına kanaat getirmiştir. Tanrının bu adaleti karşısında büyük bir memnuniyet duyuyor ve bağırıyor: «İhanetin sonu budur işte... Daha beterine de müstahaksın...» Sonra ellerini cebine sokarak oradan uzaklaşıyor... Bir yandan da ıslık çalmaktadır. Meydanı boş bulan haydut da kadının hesabını gördükten sonra varını yoğu-

nu alıp kaçıyor. Sual: Bu üç kişiden hangisi daha suçludur?...»

— «En suçlu haydut tabii...»

— «Bravo...» diye profesörlerin üçü birden bağırdı. «Bravo.»

Genç adam buna benzer diğer bütün soruların cevabını da dosdoğru vermişti. Böylece, test imtihanı çok başarılı bir şekilde sonuca bağlanmış oluyordu. Arthur Manhattan yirmiden fazla aday arasında birinci gelmişti. Hem de kıyasıya hakkedilmiş bir birincilikti bu. Onu, Ontario Gölü sahilindeki bu büyük endüstri merkezinin «Halkla Münasebetler Servisi»ne şef tâyin ettiler. Hemen vazifeye başladı. Mükemmel bir maaştan gayrı güzellik kraliçelerinden farksız bir sürü de kâtibesi vardı.

* * *

İşin içyüzü ancak birkaç yıl sonra meydana çıkacaktı. Genç adam, bu büyük endüstri merkezinin açtığı test imtihanına girmeden bir süre evvel, uzun zamandır üstünde çalıştığı psikoteknik dosyayı tamamlamış ve yakın arkadaşlarından biri vasıtasiyle bu merkeze satmıştı. Dosyanın kapağında «Çok Gizlidir» kaydı bulunuyordu, alım satım mukavelesine göre de bunu kullanmak hakkı sadece alan müesseseye aitti. Kopyaları dahi imha edilmişti.

Amerika'da çok önem verilen test imtihanları doğrudan doğruya psikolojiye dayanan bir metod. Aday, sorulan suali süratle kavramağa, gerekli cevabı da yine ayni süratle vermeğe mecbur. Soruyu bir anda kavramak için çok hassas, süratle ve doğru olarak cevaplandırmak için de fazla zekî olmanız icabediyor. Psikoteknik tâbirinden maksat da bu zaten.

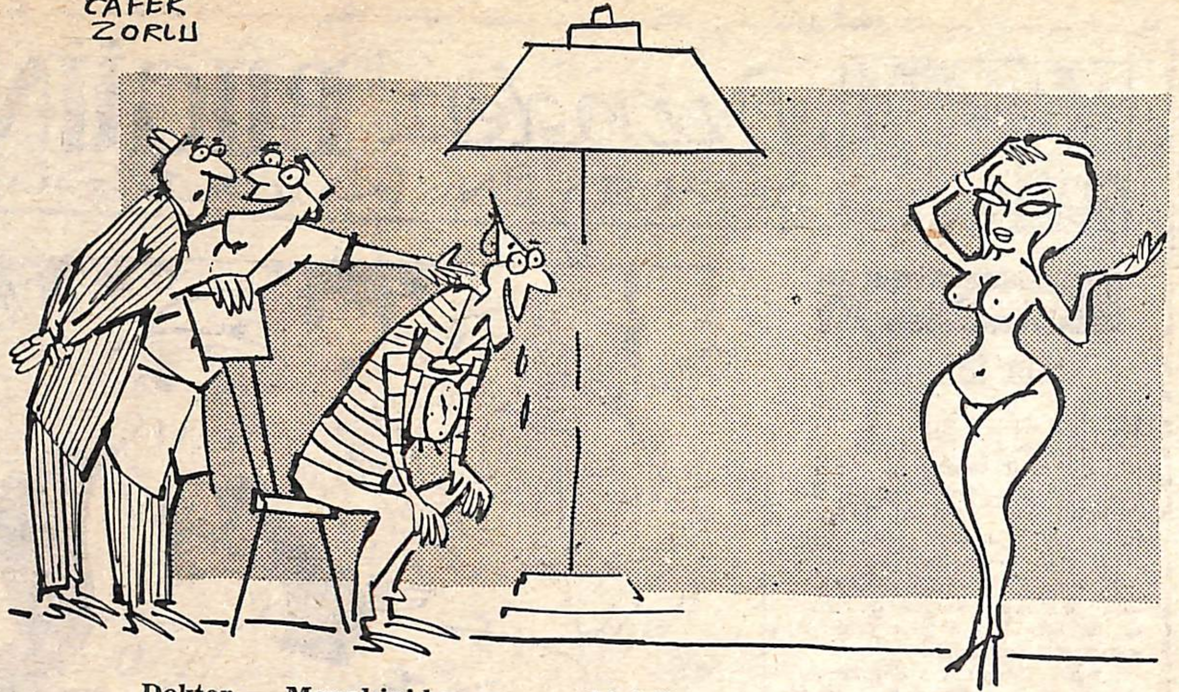
Yeni bir metod olduğu iddia edilemez... İlim olarak ortaya çıkmadan çok evvel de pekâlâ vardı. Torununun zekâsını ölçmek gayesiyle yıllarca evvel «Bir kilo pamuk mu daha ağırdır yoksa bir kilo kurşun mu?...» şeklinde sual soran büyükbaba da farkında olmayarak psikoteknik yapıyordu.

Bu suale: «Amma da yaptın büyükbaba?... Kurşun da bir kilo, pamuk da bir kilo olduğuna göre ikisinin ağırlığı eşittir...» şeklinde cevap alan adam durumu iftiharla komşusuna anlatmış o da kendi torununa ayni suali sormuş ve doğru cevap almıştı. Çünkü birinci büyükbaba, ikinci büyükbabaya durumu anlatırken, birinci torun da komşu toruna ayni şeyi gizlice açıklamış bulunuyordu.

* * *

Endüstri merkezindeki imtihanı birincilikle kazanan Arthur Manhattan, foyası meydana çıktığı için her an kovulmayı bekliyordu. Fakat kovmak şöyle dursun maaşına hatırı sayılır bir zam yaptılar... Yanına da güzellik kraliçelerinden farksız birkaç sekreter daha verdiler. Çünkü psikoteknik kaidelerine göre bu kabil bir davranış hileye değil üstün bir zekâya delâlet ediyordu.

Çeviren:
Adnan Tahir

Doktor — Monokiniden sonra şokini ile şok tedavisi yapıyoruz!

Tarihî olaylar

Buraya geldiğimden beri ikinci defadır ki, İngilizlerin Bayramları ay sonuna rastlıyor.

Bakıyorum, 3-4 günlük uzun bayramlar olduğu halde, yok maaşlar bayramdan önce verilecekmiş, yok bayramdan sonraya kalacakmış gibi bir problemleri olmuyor. Oysa, bizde, hatırlarım: «Efendim, Denizcilik Bankası yılbaşından önce verecekmiş de, filânca kurum bayramdan sonraya bırakacakmış ta» diye gazetelere geçen büyük problemler çıkar ortaya.

Buradakilerin ve genellikle Avrupalıların ceplerinde paraları olduğu için tarihle pek ilgileri yok... Biz de parasızlıktan ötürü, tarihimize fazlaca düşkünüz galiba!

Aydede'ye seyahat

Bilirsiniz, Batı dünyasının hükûmetleri Washington'a başarılı seyahatler yaptıkları nisbette kuvvetlenirler ve seçimlerde oy toplama şansı ona göre artar.

Komünist dünyasının hükûmetleri de Moskova'ya başarılı seyahatler yaptıkları nisbette kuvvetlenirler ve iktidarda kalma sürelrei uzatılır.

Yani bir kısmı amcasına, bir kısmı da dayısına gider...

Bu durumda zavallı Johnson'la Kruçef de ne yapsınlar?... Oy ve iktidar şanslarını arttırmak için onlar da Aydede'ye gidiyorlar!

Londra'dan notlar:

Merkezden olsun!

Et fiyatları, işçilerin boykotları, kasapların oyunlarına dair gazetelerde çıkan haberlerden anlaşılıyor ki, memleketimizde yurttaşın tenceresine giren etin miktarı azalmış.

Bir ev falan aramaya çıktığımızda «aman, biraz merkeze yakın olsun!» deriz ya?... Artık, tencerelerimizin içine giren et parçası gitgide öyle azalmağa başladı ki, yemekler için de «Aman çömleğin merkezindeki ete biraz yakın tarafından olsun!» diye tâbirler kullanacağa benzeriz.

Güneşle beraber...

Christine Keeler skandali geçen Temmuzda çıkmıştı ortaya...

Sunday Mirror ve diğer bazı gazetelerin iddia ettikleri doğru ise, bir Lordla bir gangster arasındaki cinsî sapıklık skandali de Temmuzda ortaya çıkmış oluyor.

Biliyor musunuz, havası daima kapalı Londra'yı sizlere tarif edebilmek için «Daimî güneş tutulması altında bir şehir» demek geçiyordu aklımdan.

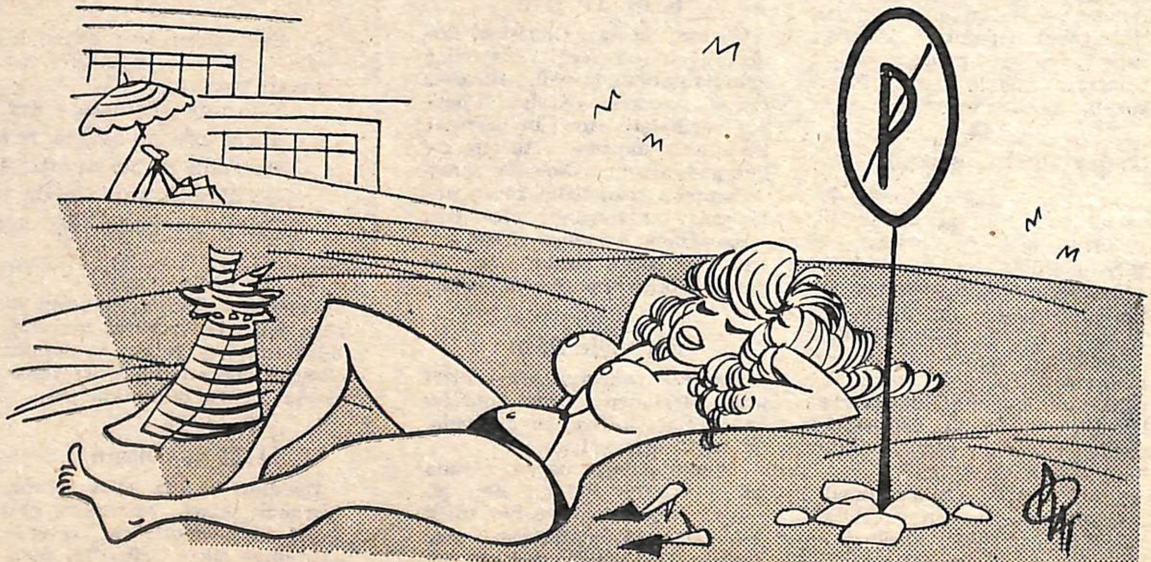
Doğruymuş demek istediğim... Baksanıza, Temmuzdan Temmuza güneş Londra'yı biraz aydınlattı mıydı hemen skandaller ortaya çıkıveriyor!

Hamur işlerinde!

Her toplumun kendine göre özellikleri var.

Meseleâ Amerika teknik bakımdan Japonyadan çok üstün olduğu halde gene de dünyanın en iyi küçük eşyasını, meselâ en küçük fotoğraf makinesini, meselâ en küçük radyosunu, en küçük televizyonunu Japonlar yapabiliyor.

Fırıncılarımızın himmetiyle ekmeklerin gene küçüldüğü haberini İstanbul gazetelerinden okuyunca aklıma geldi: «Dünyanın en küçük ekmeği» de bizlere nasip olacak galiba.

Yazısız

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

Son tenbih

1839 yılında ilân edilen «Tanzimat»ın yurdumuza getirdiği yeniliklerden biri de, bilindiği gibi, kanun karşısında herkesin tam eşitliği idi. Bu eşitlikten oldum olasıya fazlasiyle yararlanan azınlıklar; Tanzimat Fermanını fırsat bilmişler, psikolojik ve sosyal gelenek alanlarında da kendilerine yeni yeni çıkarlar sağlamışlardı.

Meselâ Tanzimat Fermanı'ndan önce hıristiyanlara geniş halk yığını, genel olarak, «Gâvur» der ve bu kelimeyi biraz da küçültücü, aşağılatıcı anlamda kullanırdı. Oysa ki Tanzimat'tan sonra hıristiyanlara gâvur denmesi, hele bu kelimenin bir hakaret kasdiyle kullanılması yasak edilmişti.

Bu sıralarda idi. Bir gün birkaç müslümanla, azınlıklardan bir o kadar kişi, önemsiz bir konu yüzünden kavga etmişler; bu arada müslümanlar, hıristiyanlara, dil alışkanlığı ile, yine gâvur demişlerdi. Artık ellerinde Tanzimat Fermanı vardı ya; hıristiyanlar derhal soluğu Taksim Karakolu'nda aldılar; kanuna rağmen kendilerine «Gâvur» yollu hakaret edildiğinden ötürü şikâyette bulundular.

Taksim karakolunun kumandanı, İbrahim Ağa adında babayani bir ihtiyardı. Erlikten yetişme emektar bir mülâzim (Teğmen)di. O günlerin pek bunaltıcı bir hal alan bu «Gâvur» şikâyetlerinden bıkıp usanmıştı. Hemen birkaç zaptiye yollayıp şikâyet edilen müslümanları toplattırıp getirtti. Hepsini bir mükemmel haşladı. Sonra, şikâyetçi azınlıkların da orada bulunduklarının farkında bile olmadan, bir de zorlu tenbih geçti:

«— Yahu müslümanlar; meğerse sizler ne kafasız, ne söz anlamaz kimselermişsiniz. Hükûmetin emrini, yasağını tekrarlıya tekrarlıya dilimizde tüy bitti. Kaç kerre tellâl çağırtmadık mı ki bundan sonra bu gâvurlara gâvur demiyeceksiniz diye.. İşte son defa tenbih ediyorum: Bundan sonra bu gâvurlara hanginiz gâvur derseniz, alimallah, hepinizi en ağır cezalara çarptıracağım. Anladınız mı? Haydi bakalım çekiniz arabanızı.»

●

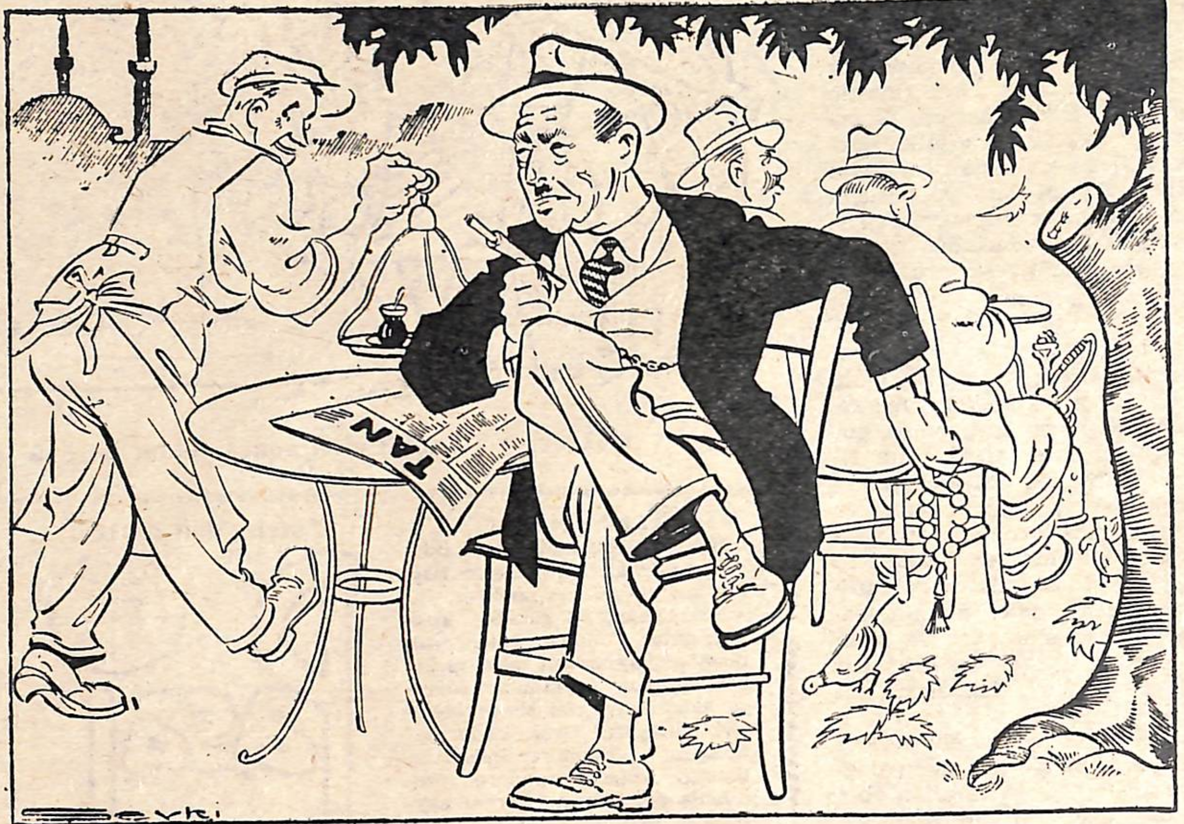
Özdeyişlerde mizah :

Bırakınız; gençler dünyayı hayal ettikleri gibi görsünler. Büyüyünce nasıl olsa olduğu gibi göreceklerdir.
Volter

Ter deyip te iğrenmeyiniz; testinin terlemişine can atarız.
Refik Halid

Muhalif, muvafık hep bir bostanın mahsulü, değil miyiz? Biribirimize kabahat bulacağımıza hep bir olup ta, bizi vakitsiz kopardığı için bahçivanı suçlasak daha doğru olmaz mı?
Osman Cemal

Ahlâksızlık kalbin o çeşitten gıcıklanmasıdır ki, kaşımak isteseniz bile kaşıyamazsınız.
A. Şenye

— Sade mi, şekerli mi beybaba?..

— Şekerli oğlum, şekerli.. Şu gazeteyi okudum, ağzım, zehir gibi oldu!

Ünlülerden Anılar

İhtiyat İyi Şeydir

Güliver'in yazarı ünlü İngiliz edebiyatçısı Swift, henüz on beş on altı yaşlarında bulunan oğlunu evlendirmeğe kalkışmıştı. Dostlarından biri, bunu uygun bulmadı:

— Yahu, daha pek küçük. Bekle de oğlun biraz büyüsün, aklı başına gelsin.

Dedi. Swift, cevap verdi:

— İyi söyledin ya; ben de çocukluğundan yararlanarak kendisini evlendireceğim; yoksa büyüyüp aklı başına geldikten sonra onu bu işe nasıl razı edebilirim?

※

Kılıç ve Kın

Mareşal de Sax, Onbeşinci Louis'nin en çok sevip güvendiği komutanlardan biriydi. Bundan ötürü mareşala «Kralın Kılıcı» adı verilmişti. Bir gün mareşal ile kralın metresi Madam de Pompadoure'un, kolkola saray ormanında gezindiğini gören ünlü yazar ve düşünür Diderot, arkadaşının kulağına eğildi:

— Bak, dedi. Kralın kılıcı ile kını birlikte gezmeğe çıkmışlar.

※

Bir Aşk İlânı

Volter, zamanın çok güzel prenseslerinden birine gönlünü kaptırmıştı. Ona, şu anlamda, iki beyt yazıp yolladı:

«Efendim; rüya bu ya, rüyada her şey mümkündür. Ben rüyamda kral olmuş ve her türlü imkânlara kavuşmuşum; size aşkımı ilân etmeğe hak kazanmışım. Sevdiğim için aşkımı ilân da etmişim. Bir de uyandım ki rüya imiş. Gerçi rüya, bu mutluluklarımdan yalnız krallığımı elimden almış bulunuyor; yoksa sevgim aynen durmaktadır»

※

Gül ve Diken

Tanınmış İngiliz şairi Milton, ömrünün ikinci yarısında gözlerini kaybetmişti. Bu devrede çok güzel fakat güzelliği ölçüsünde huysuz, geçimsiz bir kadınla evlendi. Şair, karısının dırdırından perişan bir haldeydi. Bir gün dostları, karısını kastederek, kendisine:

— Eşiniz seçkin bir güldür.

Deyince, Milton acı acı gülerek, onları onayladı:

— Karımın bir gül olduğunda benim de hiç kuşkum yok; yalnız ne var ki, ben bu gülün şeklini ve rengini göremiyorum; onu sadece dikenlerinden tanıyorum.

Eski Şiirde Mizah

Asâyiş Berkemal

Abdülhamid zamanında yurdun birçok bölgelerinde yer yer isyanlar çıkar; eşkıyalar yolları, şehirleri basar; fakat bölgesel idareler bunları mümkün olduğu kadar ört bas etmeğe çalışırlardı. Bir ara Irak - Musul dolaylarında da eşkıya ortalığı kasıp kavurmağa başlamıştı. Ama yine de çevre gazeteleri, günlük vukuat jurnalında devamlı «Saye-i şahânede muhitimizde asâyiş berkemaldir.» yollu yazmakta devam ediyorlardı. Devrin hicivci şairlerinden Kerküklü Şaik Efendi, bir gün dayanamadı; aşağıdaki beyti yazıp, ilân gibi basılmak üzere, gazetelere gönderdi.

Katl-ü nehb-ü eşkiyadan millet oldu pâymal,
Saye-i şahanede amma asâyiş berkemal..

—⊙—

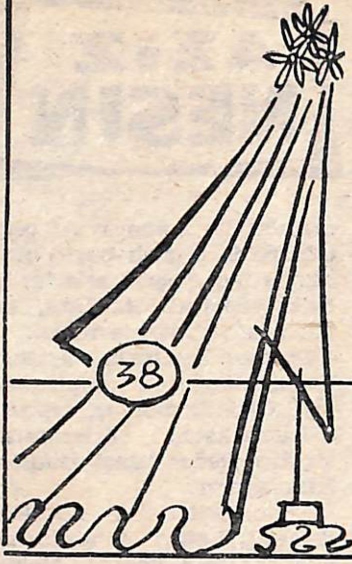
Avrat Konusu

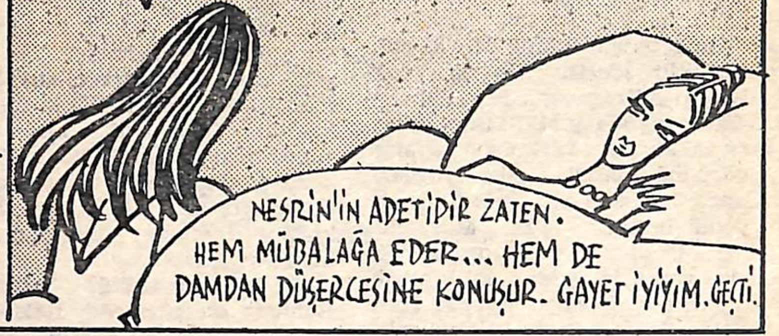
Azerbaycanlı şair Sâbir; kadını yalnız et yığını olarak kabul edip ona hiçbir insanlık hakkı tanımıyan yobazların ağzından şunları yazıyor:

Sair milel (uluslar) avratla adalet eder, etsin;
Avrat er'e er avrata re'fet eder, etsin;
Her kim ki bir avratla kanaat eder, etsin;
Üç dördün alıp sinede ta'dad alırız biz,
Zâhitleriz, günde bir arvad alırız biz..

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR
ÇİZEN/ TURHAN SELÇUK

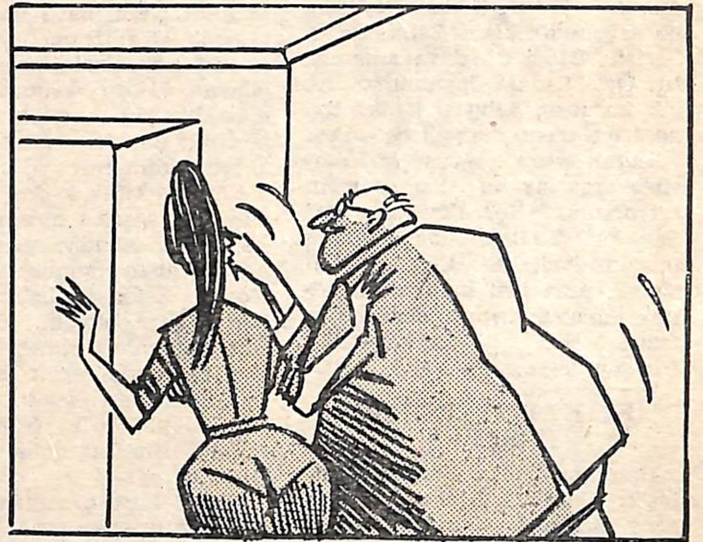

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 31 —

Bu gece için ikimiz de size çok teşekkür ederiz. Doğrusu çok iyi eğlendik sayenizde. Sabaha kadar «iğfal» gibi acaip lâflar sayıkladınız, korkulu rüyalar gördünüz galiba... Siz uyuyakalınca, biz saat ona kadar oturup kendi başımıza içtik. Müsaadeniz olmadan, dolabınızdan iki şişe votkayla üç şişe de bira aldığımız için özür dileriz. Herhalde iki-üç gün kendinize gelemezsiniz. Yine görüşelim. Telefon numaramızı ve ev adresimizi yazıyoruz. İkinize de büyük geç miş olsun. Selâmlar, sevgiler...»

Evet, biz kırkseki̇z saat uyuyup kalmışız. Üç günde de kendimize ancak gelebildik.

Kim? Eşref mi? Haa, o efendim, sonradan politikaya atıldı. Milletvekili filân oldu. En son gördüğümde ticaret yapıyordu. Uzun zamandır görüşemedik.

Siz en iyisi, ya Erkek Kâzım Bey'i bulun, yahut da Şe.. Şeşe... Neydi? Hah, Eşref'i bulun... Çünkü Eşref, sonradan evlerine gitti, Erkek Kâzım Bey'le de tanışmış. Bana anlattıydı bir şeyler ama, geçmiş zaman, unuttum. Sarışın Bebek diye meşhur olduğunu da, ben Eşref'ten öğrendim.

Meğersem, çok namlı bir kadınmış... Erkek Kâzım Bey acaba sağ mıdır ki... Zannetmem, Sarışın Bebek'e dayanamamıştır. Öyle kadına dayanılmaz. Allah korusun, yahu o kadar içti de, bana mısın demedi be... Pes!

Merak ettim doğrusu, affedersiniz ama siz bu kadını niçin arıyorsunuz? Ne? Akrabanız mı? Sahi mi? Tuuu... Bilsem, anlatmazdım vallahi... Çok affedersiniz... Ama ben hakikati anlattım. Anlattıklarımın eksiği var, fazlası yok... Estağfurullah... Bir şey değil... Güle güle...

İKİ KATLI PRENSES FEŞAFEŞ

Bonjuuur... Siz, Prenses Feşafeş'in kuzeni? Bravoo... Çok genç. Ben sizi en az otuz yaşında zannediyordum. Size veririm en çok onsekiz yaş. «Kö dit vu?» Hayret!.. Yirmibir yaşında? «Emposibl...» Hiç göstermiyorsunuz, bir çocuk gibi siz... Ama ben görmeden zannediyordum ki, otuz yaşında varsınız. Niçin, çünkü Prenses Feşafeş benim çok eski dostum... Nasıl derler ki, Türkçe? «İl ya kelk an.» Fransızca biliyor musunuz? Ah yazık!.. Anadilim Türkçe, «natürelman.» «Me» fakat... Çok zaman kaldım Ööropa'da, biraz zor şimdi benim için Türkçe... Fransızcayı Türkçeden daha rahat konuşuyorum. «İt iz veri diffikulti.» İngilizce biliyor musunuz? Ah yazık!..

Siz hiç görmediniz halanızı? Babanız da görmedi? Halanızın prenses olduğunu bilmiyor muydunuz? Hayreet! «Kö dit vu!..» Evet, prensesti, hem de pek meşhur bir prenses... «A kuva panse vu?»... Nasıl derler? Niçin öyle düşündünüz? Anlatırım tabii... Niçin anlatmıyayım? «İl niya pa dö kuva...»

Şimdi mi? Tabii yine prensestir. Bir kadın bir kere prenses oldu mu, artık hep prenses kalır... Şimdi nerde olduğunu bilmiyorum. Herhalde yine Arabistan'da filân, öyle bir yerlerde olacak... Ööropa'da da olabilir. Yaz aylarını Fransa'nın, İtalya'nın cenup «rivaj» larında geçirirdi. «Rivaj» demek ki yani, sahil, Akdeniz sahilleri... Hattâ ben en son kendisini Kan'da mı, Nis'te mi, yoksa Montekarlo'da mı, öyle bir yerde görmüştüm.

Şimdi nasıldır bilemem, ama o zamanlar çok «ragutan» bir kadındı, yani, nasıl denir Türkçe, çok «Kaptivan»... Nasıl söylesem? Erkeklerin hislerini kamçılayan, insanı kendine kulköle eden bir tip... «Söla e dö tut sertitüd dan le şoz»... Bilmem, anlatabildim mi?

Efendim? Ne kadar çok ismi var diye şaşıyor musunuz? Başka başka kadınlar mı diye, şüpheye düşüyorsunuz, öyle mi? Yooo... Monşer, halanız büyük kadın, çapı büyük... Onun için birçok isimleri olması normal... Son derecede zengin bir hayatı var, dolu dolu yaşadı... «E til ri-yen dö plü bo?» Yani... Nasıl derler? Bundan daha güzel bir şey var mı?

Nasıl? Zaman zaman çok süfli hayat mı yaşamış? Ne çıkar bundan monşer? Konservatif bir düşünce... Siz daha çok gençsiniz, toysunuz... «İl vu siye mal dö parle ensi...» Eeeee, nasıl denir ki Türkçede... Yani, halanız için böyle konuşmak size yakışmaz... Büyük kadın monşer... Ne yazık ki küçük bir memlekette dünyaya gelmiş. Ööropa'da olsaydı böyle bir kadın tarihe geçer, aşk tarihine, belki edebiyat tarihine, sanat tarihine, politika tarihine...

Prenses Feşafeş'in aradığınız kadın olduğunda şüpheniz mi var? Olabilir monşer, «possibl» o başka kadın... Söyler misiniz, şimdiye kadar hangi isimleriyle karşılaştınız?

Oooo, defterinize not ettiniz demek?.. Lûtfen okur musunuz? Evet?... Tatlı Betüş. Makbule. Betül Hanımefendi. Sonra? Şişli Güzeli. Sarışın Bebek. Lokum Betül. Müzayede Hanım. Bayan Döviz. Müstesna Hanımefendi... «Ön moman!» Bayan Döviz mi dediniz? Hih hih hih... Hih hih hih... Ta kendisi... Eveeeet... Biz ki... Nasıl derler... Size garanti ederim ki, Madmazel Döviz, Prenses Feşafeş'in kendisidir. «Jö se söla avek sertitüd.» Pardon... Yani, bunda hiç şüpheniz olmasın... Çünkü, Prenses Feşafeş olmadan evvel, yüksek sosyetede Madmazel Döviz namıyla maruftu.

Pardon... Siz, Madmazel Döviz'in halanız olduğuna emin misiniz? Öyleyse tamam monşer, sonradan Prenses Feşafeş olduğuna ben şahitim, aradığınız kadının ta kendisi...

Onun hakkında bildiklerimi bütün teferruatıyla öğrenmek istiyorsunuz? «Sölman...» Pardon... Nasıl anlatayım... «Entim en sökre» nasıl derler? Sır kalması lâzım bazı şeyler var ki... Halanız olduğuna göre sizi belki müteessir eder diye... Etmez demek... Öyleyse anlatırım... Siz istediniz diye anlatıyorum... «Jö man lav le men...» Benden günah gitti artık...

Bir şey sorabilir miyim? Mersi... Bugüne kadar ailesi hiç arayıp sormamış bu kadını... Babanız bile daha görmemiş, tanımıyor... Şimdi neden onu bulmak istiyorsunuz böyle? Yaaa, akraba hasreti demek? Bravooo.. Yoksa halanızdan bir yardım mı istiyeecktiniz? Onun zengin olduğunu duymuşsanız... Eveeet, demek bir dâva mevzuu var? Bulunması lâzım geliyor...

Bende bir zamanlar, ama çok eskiden «Jinekofobi» başladı... Ne demek mi? Bilmiyor musunuz ne demek Jinekofobi? Nasıl anlatmalı... Bir erkek hastalığı... Yani insanda kadından korkma oluyor, tiksinme oluyor. Ben o zaman kadınlardan korkuyordum, yine de korkarım kadından...

İşte o sıralarda bir arkadaşım vardı, Baygın Sedat derler, yahut Süzük Sedat derler... Gözlerini süze süze, baygın baygın baktığı için öyle demişler. Bende Jinekofobi başlayınca, Süzük Sedat'la çok iyi arkadaş olduk. Her zaman beraberiz. Anlatabiliyor muyum... Baygın Sedat'la birbirimizden hiç ayrılmıyoruz, nereye gitsek beraber... Bir mevsim sonu balosuna gitmiştik.

İşte Prenses Feşafeş'le tanışmamız orda oldu. Hattâ ben «Feşafeş diye bir isim duymadım, mânası nedir?» diye sormuştum da izah etmişlerdi. Feşafeş'in Türkçesi fışırtı demek... Madmazel Döviz, bir Arap Paşasıyla evlenip prenses ünvanını almış ya, işte bu paşa'yla ilk karşılaştıklarında, üstünde taftadan bir tuvalet varmış. Salonda salına salına yürüdükçe, tafta tuvaletin yere sürünen, bacaklarına dolanan etekleri fışır fışır eder, fışırtılı bir ses çıkarırmış. Arap Paşası da, bu fışırtıya hayran olup «Aman ne feşâfeş, aman ne feşâfeş!..» demiş. Ondan sonra da evlenince karısının adını Feşafeş koymuş, böylece halanız Prenses Feşafeş olmuş... Prenses Fışırtı demek ama, Türkçesi iyi olmuyor. «Banalite» var fışırtıda, ama Feşafeş «tre joli», hih hih hih!..

Prenses Feşafeş'in, bizim eskiden tanıdığımız Madmazel Döviz olduğunu söyledikleri zaman pek şaştım. Çünkü çok değişmiş... Âdeta tanıyamadım. Madmazel Döviz iken, Ööropalı bir kadın formundaydı. Paşa'yla evlenince, bildiğimiz Arabistan Prenseslerine benzemiş... Klâsik Arabistan prensesi ki, sipesiyalitesi fıstık gibi olmalarıdır.

(Devamı var)

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI
ARÇELİK
BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI
(Faal: 6274—158)

MİLLETLER GÜLÜYOR

Bahşiş

Garson, arkadaşlarına anlatıyordu:

— Hayatımda en büyük bahşişi bu yaz bir Amerikalı turistten aldım. Çalıştığım lokantaya gelen bu turist hizmetimden memnun olmuştu, giderken bana: «Kaç çocuğun var?» diye sordu altı deyince bana otuz dolar verdi ve: «Her çocuğuna beş dolar..» Dedi.

Arkadaşlarından biri:

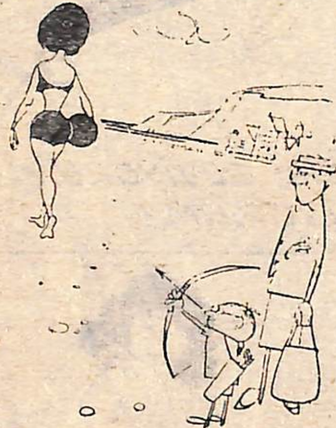
— Mükemmel, dedi.. Fakat ben senin yerinde olsaydım, on çocuğum var diye atardım..

Garson içini çekti:

— Ben de attım zaten.. Benim hiç çocuğum yoktu ki...

— Güzel bir kız gördüğün zaman gevşeme öyle!..

— İyi nişan al!..

Düğün

Alberto, arkadaşına mendilini göstererek:

— Bak, dedi şunda bir düğüm var, üç haftadır bunu niçin yaptığımı bir türlü hatırlıyamıyorum..

Arkadaşı, hemen yapıştırdı:

— Dostum, herhalde mendilini yıkatmayı hatırlamak için yapmışsın.

* * *

Ne yaparmış..

Memur, iş isteyen adama sorar:

— Ne iş yaparsın?

— Altı çocuğun babasıyım..

Memur lâfını keser:

— Sana mesleğini sordum, ne ile vakit geçirdiğini değil.

Umumî arzu

Müessese müdürü, bir gün memurları toplıyarak:

— Arkadaşlar, dedi. Sizlerin her zaman memnun ve neşeli olmanızı, rahat ve huzur içinde çalıştığınızı görmek isterim. Bunun için buraya «İdeal kutu» adını verdiğimiz bir kutu asacağım, her türlü şikâyet ve isteklerinizi yazıp bu kutuya atabilirsiniz, ben de icabına bakacağım..

Birkaç gün sonra, müdür, kutuyu açtı, içinden çıkan kâğıdı okudu:

«Müdür beyden yegâne isteğimiz bundan sonra altı kauçuk ayakkabı giymemesidir. Böylelikle onun geldiğini haber alır uykuya dalmayız.»

— Ben mi?.. Siyah gözlük taktım!..

Dümen

Elinde el çantasiyle gümrükten çıkan denizciyi gümrük memuru çevirdi:

— Bu çantanın içinde ne var?

— Bizim kedi. Hayvancağız hastalandı, veteriner'e götürüyorum.

Gümrük memuru, denizciye tuhaf, tuhaf bakarak:

— Aç bakayım, dedi.. Böyle numaraları çok gördük!

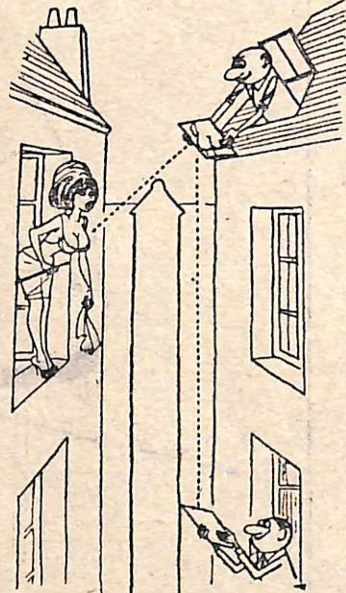
Denizci çantayı açmasiyle kedinin dışarıya fırlaması bir oldu. Kedi memurun elini tırmalamış ve süratle rıhtımdaki gemiye doğru koşmaya başlamıştı. Denizci hemen peşinden koşup yakaladı ve çantaya koydu. Gümrükçünün önünden geçerken çantayı göstererek:

— Hınzır kedi, bu sefer kolay kolay kaçamazsın artık.

Deyince gümrük memuru tasdik etti:

— Evet... Geçebilirsiniz!.

Denizci, gümrükten uzaklaşınca çantayı açtı, kediyi salıverdi ve altındaki viski şişesini evine götürdü.

Alış - Veriş

Evlât

Yaşlı milyoner, genç ve güzel bir kadınla evlenmişti. Bütün arzusu bir çocuk sahibi olmaktı. Bunun için her çareye baş vurmuştu, nihayet bir arkadaşının tavsiyesi üzerine maymun guddelerinden yapılan Voronof aşısını tatbik etti.

Aşı tesirini göstermiş, başarı ile neticelenmişti.

Dokuz ay sonra karısı doğurmak üzere hususî bir kliniğe yattı.

Ertesi gün milyoner baba olduğunu müjdeleyen telefonu aldı. Hemen arabasına atlayıp kliniğe koştu. Kendisini karşılayan baş hemşireye heyecanla sordu:

— Demek nihayet baba oldum.

— Evet, tebrik ederim.

— Karımın sıhhati nasıl!.

— Çok iyi..

— Erkek mi, kız mı?

Baş hemşire, ellerini uğuşturarak:

— Maalesef Mister, dedi, ne olduğunu anlıyamadık, doğar doğmaz açık pencereden kliniğin bahçesindeki ağaca atladı, şimdi kliniğin hademeleri, baş hekim onu yakalamaya çalışıyorlar..

— Bizim ticaret böyle gizli köşeler arar.. Müşterilerin rahatça prova edebilmeleri için!

Tehlikeli röportaj

İkinci Dünya Harbi sırasında orta doğuda bir düşman üssünü bombardıman etmeye giden bir İngiliz kruvazöründe bir Amerikalı muhabir vardı

Bombardıman, başlamadan önce, genç bir İngiliz deniz subayı, Amerikalı gazetecinin bulunduğu kamaraya indi. O sırada yazı yazmakta olan muhabire:

— Yukarıya, kaptan köprüsüne gelin, hakiki harp sahnesini görüp yazılarınızı ona göre hazırlarsınız.

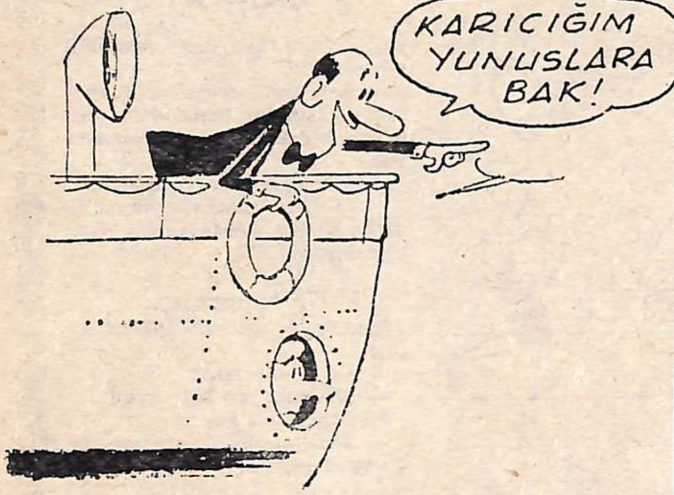
Amerikalı gazeteci:

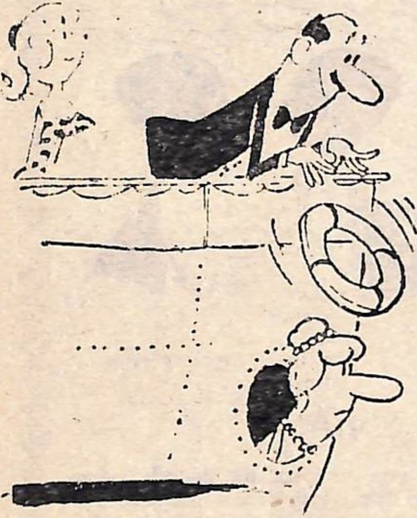
— Gelemiyeceğim subayım, dedi. Gazetem benden deniz harp röportajı istiyor. Muhabirinin ölüm haberini değil!

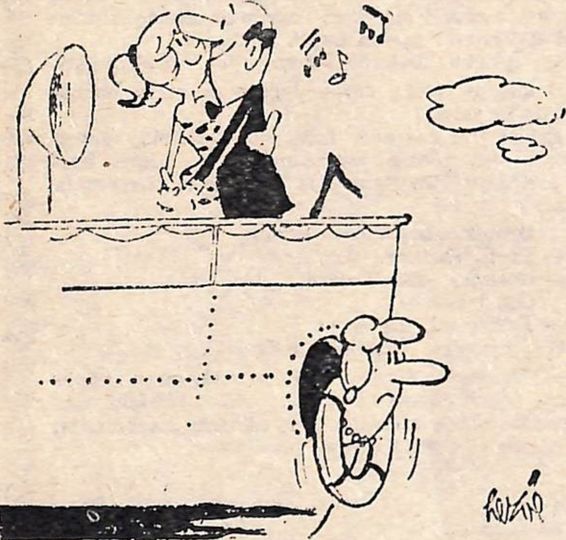

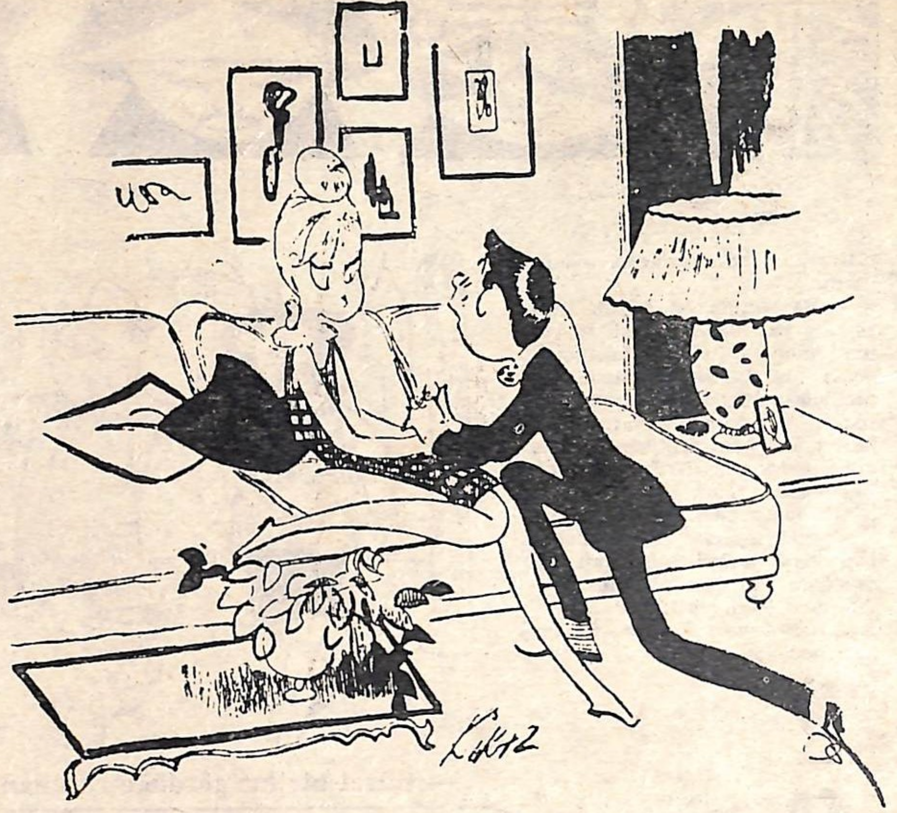
— Karımın hakkı var bayan.. Dizlerimin üstünde ne arıyorsunuz?

Dünya Karikatürleri

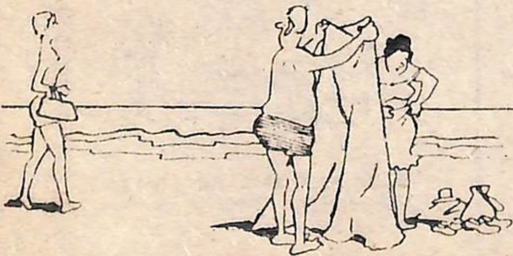

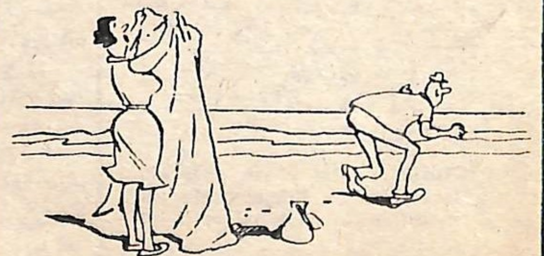
-SENİ SEVİYORUM... DELİ GİBİ SEVİYORUM. EVLENECEK KADAR SEVİYORUM!..

-İYİSİN MAŞALLAH!..
-MAŞALLAH SEN DE!..

YAZISIZ!..

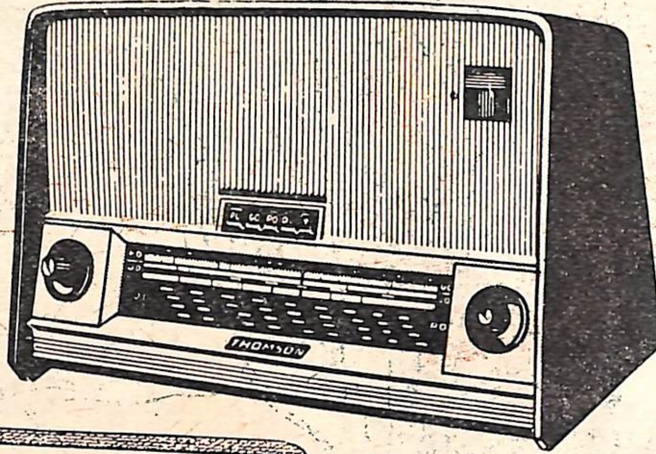
GÜR VE NET SESLİ

transistorlu

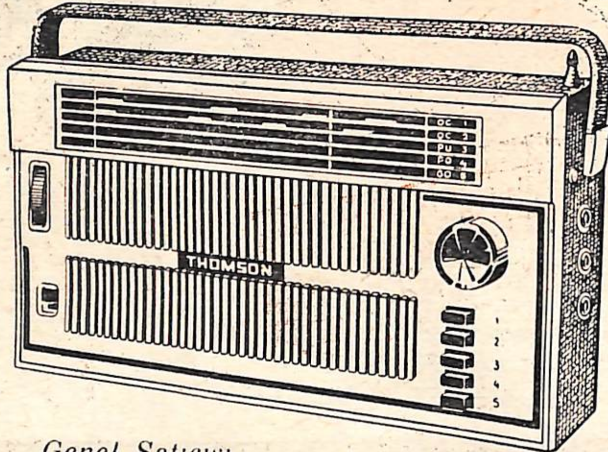
THOMSON

Radyolarına

YÜZDE YÜZ İTİMAT EDEBİLİRSİNİZ

Maun kaplama lüks ağaç mobilyalı, lüks masa modeli

4 dalgalı, son derece kudretli her yere taşınabilen yeni çanta modeli

Genel Satıcısı

BEKO TİCARET A. Ş.

İstiklâl Caddesi 349, Beyoğlu - Tel.: 49 35 00

(Faal: 6847—156)

TÜRKİYE İŞ BANKASI Kültür Yayınlarından

DEĞERLİ BİR ESER

GOETHE

HAYATI VE ESERLERİ

Yazan: **Ord. Prof. İ. Hikmet Ertaylan**

Umumi Tevzi Yeri: Anıl Yayınevi (İst. Vilâyet karşısı)

(Faal: 6565—157)

Gelecek hafta:

Kıbrıs

Sayısı

Gelecek hafta 30 Ağustos Zafer Bayramı şerefine

Akbaba

28

Sayfa ilâveli, özel bir

Kıbrıs Sayısı

hazırladı.

Bu sayıda: Necmi Rıza'nın, Ali Ulvi'nin, Turhan Selçuk'un, Cafer Zorlu'nun, Mim Uykusuz'un, Zeki Beyner'in, Mehmet Polat'ın

KIBRIS Karikatürleri...

Yusuf Ziya Ortaç'ın KIBRIS için yazdığı Başyazı, Adnan Veli'nin Papaz Kaçtı isimli Kıbrıs hikâyesi, Selâhattin Kutlu'nun Kıbrıs şiiri...

Bu fevkalâde sayıda:

Aziz Nesin

İhtilâli nasıl yaptık?

isimli hikâyesile yine kendi rekorunu kırıyor!

Akbaba

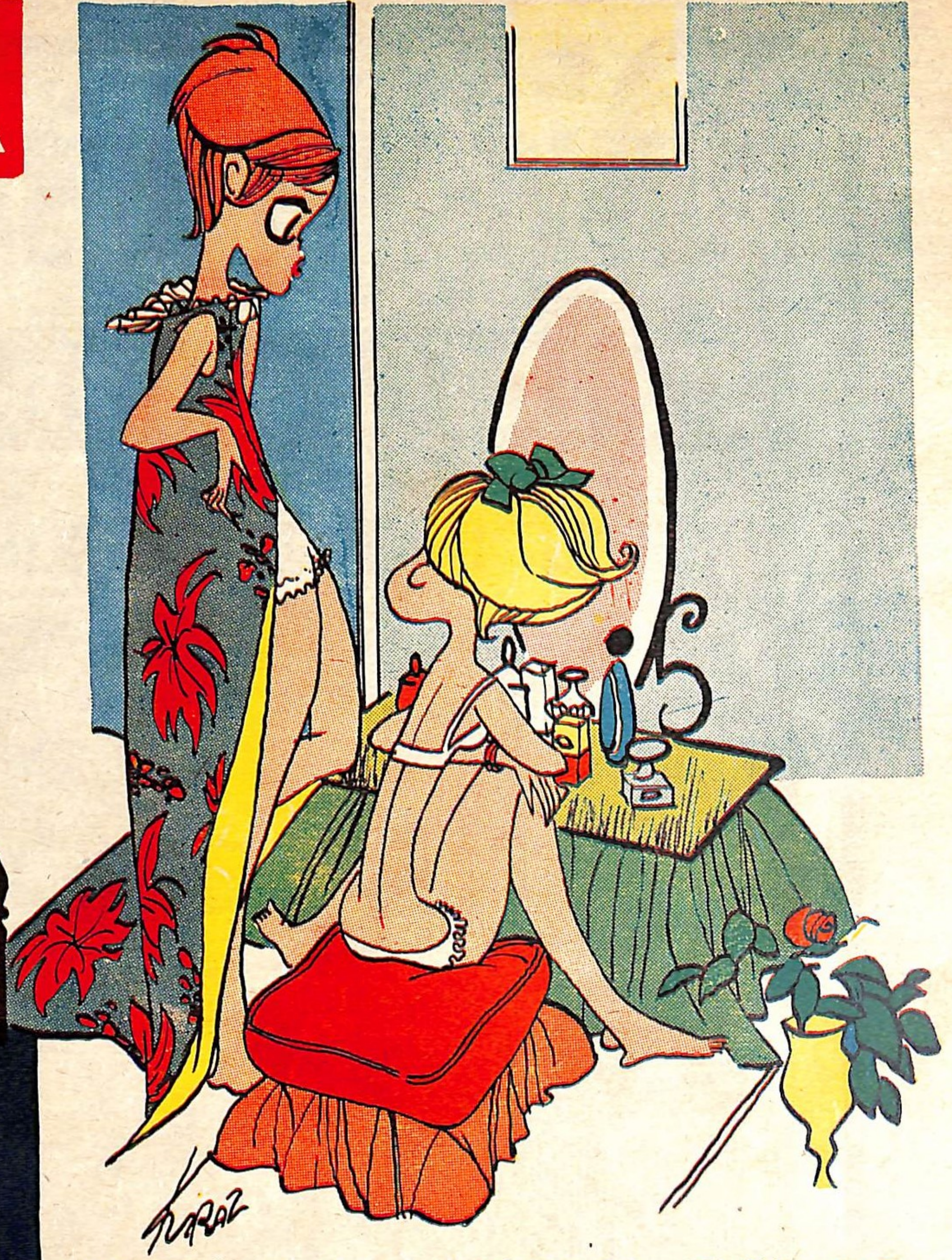
Yalnız Türkiye'nin değil dünyanın en güzel Mizah dergisidir!

(AK—160)

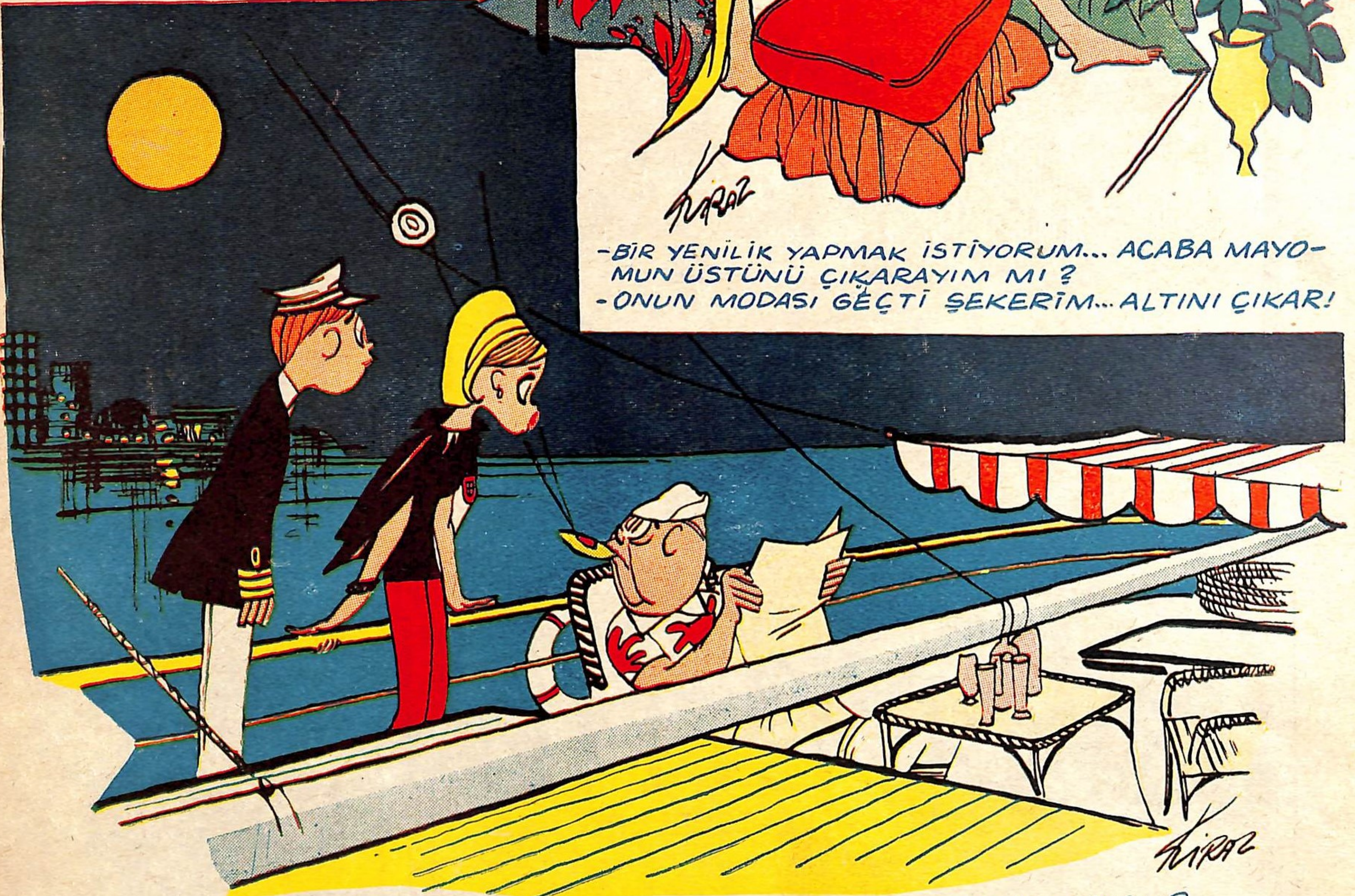
Akbaba

-RİCA EDERİM BAŞINI İÇERİ ÇEK. GÖRÜYORSUN SOYUNUYORUM İŞTE!

-BİR YENİLİK YAPMAK İSTİYORUM... ACABA MAYOMUN ÜSTÜNÜ ÇIKARAYIM MI ?
-ONUN MODASI GEÇTİ ŞEKERİM... ALTINI ÇIKAR!

-BABA, KAPTANLA BİRAZ KARAYA ÇIKMAMA IZIN VERİR MİSİN ?
-PEKİ.. AMA ÇOK AÇILMAYIN!